

INSPIROWNIK

DLA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Budowanie świadomości mieszkańców Polski
na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Spis treści

Słowo wstępne

O kampanii edukacyjnej Dobre Cele

O Kampanii 17 Celów

O Inspirowniku

I. AGENDA 2030 I CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU W PIGUŁCE

Czym są Agenda 2030 i Cele Zrównoważonego Rozwoju?

Czy Polska jest na dobrej drodze do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Skąd czerpać wiedzę o realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

II. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE A CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Jaką rolę odgrywają organizacje pozarządowe w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Cele Zrównoważonego Rozwoju a strategia organizacji pozarządowych

III. BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW POLSKI NA TEMAT CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Dlaczego organizacje pozarządowe powinny edukować obywateli na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Jak organizacje pozarządowe mogą budować świadomość na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Dlaczego w komunikacji na temat SDGs warto wykorzystywać Dobre Cele?

IV. PARTNERSTWO JAKO NIEZBĘDNY ELEMENT REALIZACJI CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Z kim współpracować, aby lepiej promować i realizować Cele Zrównoważonego Rozwoju?

Czy współpraca między biznesem a organizacjami pozarządowymi jest możliwa?

Zdjęcia – lista źródeł

3

5

7

7

10

11

13

19

21

22

27

28

29

32

52

55

59

66

69

Słowo wstępne

We wrześniu 2015 roku międzynarodowe starania na rzecz niwelowania nierówności społecznych, przywrócenia równowagi w środowisku naturalnym oraz zapewnienia dobrobytu i pokoju, ujęto w 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju. Do ich wypełnienia zobowiązało się 191 krajów, a jako jeden z kluczy do sukcesu na poziomie lokalnym, narodowym, jak i globalnym, wskazano szerokie partnerstwo. Udział w nim mają wziąć m.in. rządy i samorządy, organizacje pozarządowe, świat nauki, sektor prywatny oraz... obywatele i obywatelki!

Aby tak ambitny plan, jakim jest Agenda 2030, miał szansę powodzenia, nie możemy zapominać o małych, a jednocześnie niezwykle ważnych cegiełkach, które może dołożyć każdy z nas. Nie będzie to jednak możliwe bez zbudowania świadomości społecznej na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju i przełożenia ich realizacji na nasze życie. Seria *Inspirowników* mówi właśnie o tym, jak efektywnie edukować i angażować mieszkańców Polski w działania na rzecz Agendy 2030. W pierwszej publikacji pochylił się nad rolą samorządów lokalnych w tym procesie, a drugie opracowanie poświęcamy organizacjom pozarządowym.

W *Inspirowniku dla NGO* znajdziecie Państwo ponad 60 dobrych praktyk z Polski i świata, które – *mam nadzieję!* – zainspirują przedstawicieli polskiego trzeciego sektora do działań w duchu Celów Zrównoważonego Rozwoju i przyczynią się do zbudowania świadomości mieszkańców naszego kraju na temat SDGs. Opisom praktyk towarzyszy pigułka wiedzy o Agendzie 2030 oraz kilkadziesiąt dodatkowych źródeł, które pozwolą na kontynuowanie nauki oraz będą wsparciem na etapie wdrażania w życie zaplanowanych aktywności.

Agenda 2030 jest drogowskazem do świata, w którym każdy chciałby żyć. Podzielmy się nadzieją i konkretnymi sposobami na lepsze jutro ze wszystkimi

mieszkańcami Polski! Wierzę, że niniejszy *Inspirownik* pomoże Państwu w tym ważnym zadaniu.

Owocnej lektury!

Małgorzata Żochowska

Autorka, koordynatorka kampanii edukacyjnej Dobrze Cele

Warszawa, luty 2023 r.

Słowo wstępne od Partnera

Żyjemy w dynamicznie zmieniającym się świecie, dlatego tym bardziej cieszy wydawanie publikacji, które pokazują, jak możemy działać na rzecz naszego otoczenia społecznego i środowiskowego poprzez realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Głównym tematem *Inspirownika dla NGO* jest istotna rola organizacji pozarządowych w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Aby organizacje mogły zwiększać swoją efektywność, muszą mieć ku temu sprzyjające warunki. Ogromne pole do działania w tym zakresie mają przedstawiciele biznesu – budowanie partnerstw międzysektorowych daje realną szansę na wykreowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi trzeciego sektora w Polsce. Kluczowe znaczenie ma przy tym współpraca na partnerskich warunkach. Może ona przybierać różnorodne formy, o czym przeczytają Państwo w niniejszej publikacji.

Materiał, który zawarto w *Inspirowniku*, jest kompleksowym opracowaniem na temat stopnia realizacji Agendy 2030. To lektura obowiązkowa zarówno dla osób, które dopiero stawiają pierwsze kroki w tematyce ESG, jak i również dla bardziej zaawansowanych czytelników.

Miłej lektury!

Maria Gawlikowska

Ekspertka ds. projektów społecznych, Fundacja BNP Paribas

FUNDACJA
BNP PARIBAS

O kampanii edukacyjnej Dobre Cele

Dobre Cele to ogólnopolska kampania edukacyjna, której zadaniem jest zapoznanie mieszkańców Polski z Celami Zrównoważonego Rozwoju oraz wskazanie możliwych sposobów ich realizacji w codziennym życiu.

Dobre Cele wywodzą się z **Kampanii 17 Celów** – inicjatywy, która od 2016 roku mobilizuje polski biznes do działania na rzecz realizacji Agendy 2030. Sektor prywatny to jednak za mało – kluczowym interesariuszem są obywatele, jednak w Polsce do tej pory brakowało szeroko zakrojonych działań edukacyjnych na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju. Badanie¹, które w 2021 roku przeprowadzono w ramach Kampanii 17 Celów we współpracy z Bankiem BNP Paribas wskazuje na duży poziom niewiedzy, a jednocześnie – potencjał do zaangażowania obywateli.

Dobre Cele powstały, aby przedstawić złożone zagadnienia Agendy 2030 w sposób **przystępny dla wszystkich odbiorców**, w tym tych, którzy po raz pierwszy stykają się z Celami Zrównoważonego Rozwoju. 169 zadań wpisanych w 17 Celów zostało „przetłumaczonych” z globalnego kontekstu na **poziom lokalny** – Polski. Dobre Cele są pierwszą kampanią w kraju, która w kompleksowy sposób podchodzi do Agendy 2030, zachowując istotę współzależności Celów. Oprócz informowania o założeniach Agendy, przekazuje także dokładne wskazówki na temat tego, co każdy z nas może zrobić, aby przyczynić się do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju.

¹ Więcej na temat badania na stronie [29](#) Inspirownika.

² Więcej na temat badania na stronie [29](#) Inspirownika.

Przeprowadzenie działań edukacyjnych oraz zbudowanie świadomości Agendy 2030 w społeczeństwie, podobnie jak realizacja samej Agendy, to zadania, których nie da się przeprowadzić samodzielnie. Dlatego od pierwszego dnia kampanii Dobre Cele towarzyszy nam grono **partnerów**. Partnerzy Główni oraz Partnerzy Merytoryczni – organizacje pozarządowe, wspierają nas w zapewnieniu materiałów edukacyjnych najwyższej jakości. Z kolei Partnerzy Samorządowi, Akademicy oraz Medialni promują Cele Zrównoważonego Rozwoju wśród mieszkańców, studentów i innych odbiorców. Sieć partnerów kampanii liczy obecnie ponad **50 organizacji**, a my cały czas poszukujemy kolejnych, które chcą wspólnie wykorzystać siłę edukacji, by budować zrównoważoną przyszłość Polski i zaangażowane społeczeństwo obywatelskie. **Dołącz do nas już dziś!**

Kalendarium:

II-IV 2021

- Stworzenie koncepcji i przeprowadzenie badania² na temat znajomości Celów Zrównoważonego Rozwoju przez Polaków, którego wyniki dały impuls do stworzenia ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej.

V-VIII 2021

- Prace nad pomysłem na kampanię Dobre Cele, która w prosty sposób wytłumaczy, czym są Cele Zrównoważonego Rozwoju. Analiza ponad 150 raportów i 500 wskaźników w celu wyboru najważniejszych zagadnień dla Polski. Poszukiwanie partnerów.

IX 2021

- Oficjalny start Dobrych Celów w Światowym Dniu Działania. Uruchomienie portalu www.dobrecele.pl i dotarcie do 60 tysięcy osób w ciągu pierwszego tygodnia kampanii.

CEL 6: OSZCZĘDZAJ WODĘ

Dlaczego to jest ważne?

Zasoby wodne Polski należą do najmniejszych w Unii Europejskiej i wynoszą niecałe 1,6 tys. m³/mieszkańca (dla porównania, zasoby wodne Słowacji to 14,7 tys. m³/mieszkańca). Przy produkcji żywności i artykułów codziennego użytku określamy ich ślad wodny: do wyprodukowania kubka mleka potrzeba około 250 litrów wody, do 1 kg chleba około 1 600 litrów wody, a 1 kg wotowiny ponad 15 000 litrów wody. Ponadto postępująca zmiana klimatu sprawia, że od 2013 r. co roku zmagamy się z suszą, choć jeszcze 40 lat temu to zjawisko występowało średnio raz na 5 lat. Woda to skarb, a dla niektórych z nas nadal luksus – wśród Polak i Polaków dotkniętych ubóstwem aż 6% nie posiada w domu wanny, prysznic i toalety.

Statystyki dla Polski

- 80%** POWIERZCHNI POLSKI NALEŻY DO OBSZARÓW BARDZO LUB EKSTREMALNIE ZAGROŻONYCH WYSTĘPOWANIEM SUSZY
- 400 mln zł** TO KOSZT WALKI Z SUSZĄ W POLSCE W 2020 R.
- 760 tys.** OSÓB W POLSCE NIE POSIADA WANNY, PRYSZNICA I TOALETY W SWOIM GOSPODARSTWIE DOMOWYM

Co musi się zmienić?

Okolo 70% poborów wody związanych jest z funkcjonowaniem zakładów przemysłowych. Jednocześnie warto wiedzieć, że polskie gospodarstwa domowe zużywają dwa razy więcej wody niż nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie. Nasze codzienne decyzje, chociażby ta o zakręceniu kranu, mają zatem ogromny wpływ na dostępność tego zasobu. Choć roczna suma opadów w Polsce jest raczej stała, coraz częściej obserwujemy opady o dużym natężeniu, pomiędzy którymi występują długie okresy bez opadów. Dlatego tak ważne jest wykorzystywanie potencjału tzw. małej retencji: zadrzewianie, sadzenie łąk kwietnych, zbieranie deszczówki czy ochrona terenów podmokłych.

Sprawdź się!

TAK ☐	NIE ☐	1. Czy zakręcasz wodę w kranie kiedy jej nie potrzebujesz (np. w trakcie mycia zębów)?	TAK ☐	NIE ☐	6. Czy robiąc zakupy zwracasz uwagę na ślad wodny kupowanych produktów?
☐	☐	2. Czy wybierasz szybki prysznic zamiast kąpeli w wannie?	☐	☐	7. Czy uruchamiasz pralkę i zmywarkę, dopiero gdy są pełne?
☐	☐	3. Czy dbasz o szczelność instalacji wodnej, np. niezwłocznie naprawiasz ciekący kran/spluczkę?	☐	☐	8. Czy resztki żywności i artykuły higieniczne wyrzucasz do odpowiednich pojemników na odpady (nie spuszczasz ich w toalecie)?
☐	☐	4. Czy w miarę możliwości wykorzystujesz wodę ponownie (np. wodę z mycia warzyw do podlewania)?	☐	☐	9. Czy zbierasz deszczówkę?
☐	☐	5. Czy wyrzucasz puste opakowania bez uprzedniego mycia? (Przetwórcza odpadów zrobi to za Ciebie!)	☐	☐	10. Czy pijesz kranówkę zamiast wody butelkowanej?

CZAS NA TWÓJ RUCH! WIĘCEJ NA STRONIE: www.dobrecele.pl

Odwiędź naszą stronę,
aby dowiedzieć się,
dlaczego każdy z 17
Celów jest ważny i co
musi się zmienić, aby
osiągnąć je w Polsce!

X 2021-I 2022

- Promocja kampanii w Internecie oraz na konferencjach. Pierwszy spot edukacyjny wyświetlany w warszawskiej komunikacji miejskiej.

II 2022

- Wirtualny Zjazd Partnerów Kampanii, zorganizowany dzięki współpracy z Fundacją BNP Paribas.

III-IX 2022

- Wystawa edukacyjna Dobrych Celów odwiedza polskie miasta, m.in. Warszawę, Kielce, Poznań, Łódź oraz Wrocław. Na www.dobrecele.pl publikujemy kolejne lokalizacje!

V-IX 2022

- Prace nad *Inspirownikiem dla samorządów lokalnych*.

IX 2022

- Publikacja *Inspirownika dla samorządów lokalnych*.

X 2022-II 2023

- Prace nad *Inspirownikiem dla organizacji pozarządowych*.

I 2023

- Publikacja książki dla dzieci o Celach Zrównoważonego Rozwoju pt. *Świat do remontu* w ramach serii *To, o czym dorośli ci nie mówią* pod patronatem Dobrych Celów.

III 2023

- Publikacja *Inspirownika dla organizacji pozarządowych*.

O Kampanii 17 Celów

Kampania 17 Celów mobilizuje polski sektor prywatny do podjęcia działań na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju i wykorzystania płynących z tego szans biznesowych.

Kampania prowadzona jest w **szerokim partnerstwie** firm i instytucji (około 900 organizacji w 2022 roku), pokazując, jak w praktyce może wyglądać międzysektorowa współpraca na rzecz Agendy 2030. Portal Kampanii stanowi centrum wiedzy online o Celach Zrównoważonego Rozwoju dla polskiego biznesu. W 2022 roku hasłem przewodnim Kampanii 17 Celów były **partnerstwa przyszłości**, do których oprócz przedsiębiorstw zaproszono także **samorządy lokalne**. Z kolei w 2023 roku VII edycji Kampanii przyświeca hasło Celu 12., czyli zrównoważona konsumpcja i produkcja.

---

⁵ WUF Bulletin, 3 July 2022, https://enb.iisd.org/sites/default/files/2022-07/wuf11_summary.pdf, [dostęp: 1.09.2022].

Każda organizacja, która chce działać na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju, może włączyć się w Kampanię 17 Celów poprzez:

- obliczenie własnego wpływu, przy wykorzystaniu **Barometru Wpływu**,
- zgłoszenie dobrej praktyki do **bazy dobrych praktyk**,
- dołączenie do jednej z **inicjatyw** spod parasola Kampanii 17 Celów.

Firmy – liderów zrównoważonego rozwoju – zapraszamy do współpracy branżowej oraz **partnerstwa** w Kampanii.

O Inspirowniku

Niniejsza publikacja jest drugą w serii *Inspirowników*, które pokazują **rolę poszczególnych sektorów w budowaniu świadomości obywateli na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz zawierają przykłady najlepszych, inspirujących praktyk z kraju i ze świata**. Pierwszy *Inspirownik* poświęcono samorządom lokalnym (dostępny tutaj: **KLIK**), a w drugim skupiamy się na **organizacjach pozarządowych**.

Aby móc działać, trzeba wiedzieć, **czym są Agenda 2030 i Cele Zrównoważonego Rozwoju**. Dlatego pierwszy rozdział publikacji to swoista „wiedza w pigułce” – lektura obowiązkowa szczególnie dla tych, którzy po raz pierwszy stykają się z tymi

pojęciami.

Drugi rozdział *Inspirownika* omawia **rolę organizacji pozarządowych w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju**, wykorzystując do tego stworzony przez nas model. Bazą opracowanego modelu jest wpisanie SDGs w działalność organizacji pozarządowej, a filarami budowanie świadomości odbiorców na temat 17 Celów, działania podejmowane w partnerstwie oraz monitoring aktywności innych sektorów.

Trzeci rozdział publikacji obejmuje porady na temat budowania świadomości, łącząc teorię z praktyką. W *Inspirowniku* zgromadzono ponad **60 dobrych praktyk** z Polski i innych krajów świata – tworząc zbiór pomysłów gotowych do wdrożenia w każdej organizacji pozarządowej, bez względu na obszar jej działalności. Żaden z NGO nie jest zbyt mały, aby przyczynić się do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju! Aby nieco ułatwić to zadanie, wskazujemy również, jak w komunikacji z interesariuszami wykorzystać darmowe materiały przygotowane w ramach **kampanii edukacyjnej Dobre Cele**.

Ostatni rozdział publikacji przybliży temat **partnerstwa** – niezbędnego elementu w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Podpowiada, jakie sojusze warto nawiązać i jak je budować, aby przyniosły jak największe korzyści wszystkim

partnerom.

W *Inspirowniku* znajdują się różnorodne treści, które dla ułatwienia oznaczono w następujący sposób:

Okiem Eksperta – artykuły i wypowiedzi ekspertów.

Czy wiesz, że... – ciekawostki oraz dodatkowe informacje.

Dowiedz się więcej! – linki do źródeł poszerzających wiedzę nt. danego zagadnienia.

Dobra praktyka – opis działań organizacji pozarządowych z Polski i świata, którymi warto się zainspirować.

Dobre Cele – przykłady wykorzystania kampanii edukacyjnej Dobre Cele w procesie budowania świadomości mieszkańców Polski.

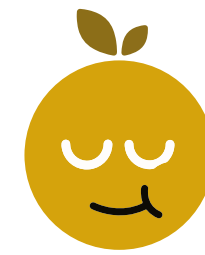

Cele Zrównoważonego Rozwoju i Dobre Cele⁶

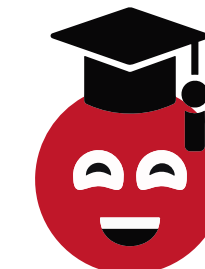
Pomóż zwalczyć ubóstwo

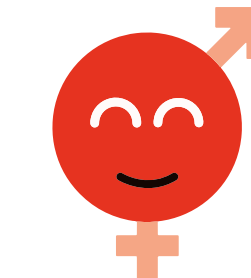
Jedz lepiej

Dbaj o zdrowie

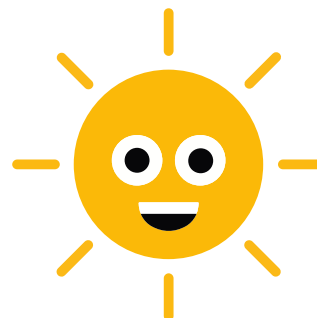
Ucz się i innych

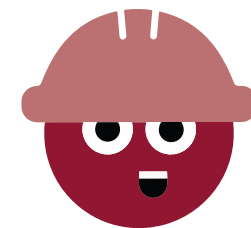
Dąż do równouprawnienia

Oszczędzaj wodę

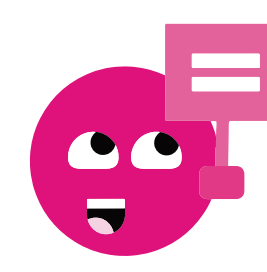
Korzystaj z energii odnawialnej

Wspieraj godną pracę

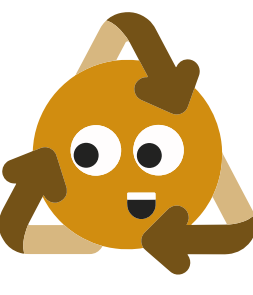
Stawiaj na innowacje

Traktuj wszystkich sprawiedliwie

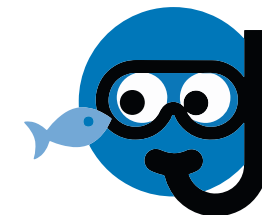
Dbaj o swoje otoczenie

Kupuj z głową

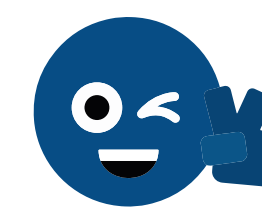
Działaj na rzecz klimatu

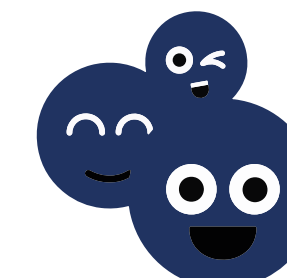
Dbaj o rzeki i Bałtyk

Kochaj naturę

Przestrzegaj prawa

Działaj z innymi

³ The Good Life Goals by Futerra Sustainability Communications Ltd and 10-Year Framework of Programmes on Sustainable Lifestyles and Education Programme is licensed under CC-BY-ND 4.0.

I. AGENDA 2030 I CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

W PIGUŁCE

Czym są Agenda 2030 i Cele Zrównoważonego Rozwoju?

Nowy rozdział w historii zrównoważonego rozwoju otworzył się w 2015 roku. W pierwszej połowie roku podpisano Porozumienie paryskie, czyli międzynarodowy traktat dotyczący zmian klimatu. Z kolei na jesieni 2015 roku Zgromadzenie Ogólne Organizacji Narodów Zjednoczonych przyjęło rezolucję (zbiorową uchwałę) i **ogłosiło Agendę 2030**, której sercem są **Cele Zrównoważonego Rozwoju**. Dzięki uzgodnieniu przez społeczność międzynarodową długoletnich zobowiązań środowiskowych, społecznych i ekonomicznych możemy być pierwszym pokoleniem, które odniesie sukces w walce z ubóstwem, a jednocześnie ostatnim, które ma szansę ocalić planetę.

CZY WIESZ, ŻE...

Cele Zrównoważonego Rozwoju to po angielsku *Sustainable Development Goals*, w skrócie **SDGs** – posługujemy się nim także w *Inspirowniku*. Popularne określenia to również **Cele Globalne** (*the Global Goals*) oraz **17 Celów**.

Cele Zrównoważonego Rozwoju, do których zrealizowania do 2030 roku zobowiązały się wszystkie 191 kraje członkowskie ONZ, są wielkim krokiem naprzód w porównaniu do poprzedzających je Milenijnych Celów Rozwoju (ang. *Millennium Development Goals*, MDGs). MDGs obejmowały 8 celów i 21 zadań, nad którymi świat pracował w latach 2000-2015. Skupiały się przede wszystkim na aspektach społecznych i były skierowane do krajów rozwijających się. Natomiast Agenda 2030 jest znacznie szersza i ambitniejsza – wskazuje aż **17 Celów** przekładających się na **169 konkretnych zadań**.

Odmienny był również proces konsultacji dokumentu – rezolucji *Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030*, który tym razem nie odbywał się za zamkniętymi drzwiami. Aby wsłuchać się w głos społeczeństwa, ONZ przez ponad 2 lata przeprowadziła 11 sesji tematycznych, 83 konsultacje krajowe oraz ankiety od drzwi do drzwi, inicjując intensywny dialog społeczny i angażując **interesariuszy, w tym przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz społeczeństwo obywatelskie**, z całego świata.

Jednym ze słów-kluczy, które pomagają w zrozumieniu koncepcji Celów Zrównoważonego Rozwoju, jest **współzależność**. Decyzje podejmowane na odległym kontynencie mogą mieć ogromny wpływ na ludność i środowisko na innym. Nie ma pokoju, jeśli ludzie są głodni. Nie ma edukacji, jeśli dzieci są otoczone bronią. Właśnie dlatego 17 Celów nie można traktować jak oddzielnych inicjatyw, a uwzględnienie wzajemnych powiązań i niepodzielności jest niezbędne do ich osiągnięcia. Poniższe przykłady ilustrują, dlaczego próba rozdzielania poszczególnych SDGs nie prowadzi do osiągnięcia zamierzonych efektów oraz jak istotne jest holistyczne podejście.

Pandemia COVID-19 miała negatywny wpływ na postępy w realizacji wielu Celów, nie tylko Celu 3., bezpośrednio związanego ze zdrowiem. W 2020 roku, po latach pozytywnych zmian, odnotowano wzrost skrajnego ubóstwa w wielu regionach świata (Cel 1.). Zamknięcie szkół w trakcie lockdownów miało krótko- i długoterminowy wpływ nie tylko na edukację (Cel 4.), ale także na samopoczucie i zdrowie uczniów i studentów (Cel 3.). Z kolei agresja Rosji na Ukrainę w 2022 roku powoduje regres nie tylko w zakresie Celu 16., ale znacząco wpływa na

? CZY WIESZ, ŻE...

Cele Zrównoważonego Rozwoju tworzą nierozdzielalną całość – dlatego bardzo często przedstawia się je w formie okręgu, którego struktura nie może być naruszona.

bezpieczeństwo żywnościowe (Cel 2.), bezpieczeństwo energetyczne (Cel 7.), czy poszerzenie luki finansowej Oficjalnej Pomocy Rozwojowej (ang. *Official Development Assistance*, ODA), czyli różnicy między zapotrzebowaniem a wysokością środków faktycznie przekazywanych krajom rozwijającym się (Cel 17.).

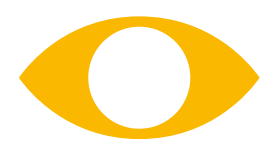
Ze względu na liczne i skomplikowane zależności globalne, raz osiągnięte Cele lub zrealizowane zadania nie gwarantują, że sytuacja z jakiegoś powodu nie ulegnie pogorszeniu w przyszłości. Dlatego Cele Zrównoważonego Rozwoju warto traktować jak **drogowskaz**, który wyznacza odpowiedni kierunek, a nie jedynie metę. Agenda 2030 jasno wskazuje, że postęp musi służyć zaspokojeniu potrzeb społecznych, środowiskowych i gospodarczych w sposób kompleksowy i **zrównoważony**, czyli taki, który bierze pod uwagę możliwości planety i potrzeby przyszłych pokoleń. Takie podejście wymaga nowych sposobów działania i zaangażowania wszystkich stron we współpracę (temat partnerstwa rozwinie my w ostatnim rozdziale *Inspirownika*). Zachęca też do **odkrywania powiązań między globalnymi trendami i lokalną rzeczywistością**, by następnie skupić się na oddolnych działaniach oraz obywatelach, a nie jedynie ich przywódcach.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- raport podsumowujący realizację MDGs [KLIK](#)
- tekst rezolucji ONZ Agenda 2030 [KLIK](#)
- synergie między poszczególnymi Celami [KLIK](#)
- Spillover Index: jak działania poszczególnych państw wpływają na realizację 17 Celów w innych krajach? [KLIK](#)

Czy Polska jest na dobrej drodze do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

CZY WIESZ, ŻE...

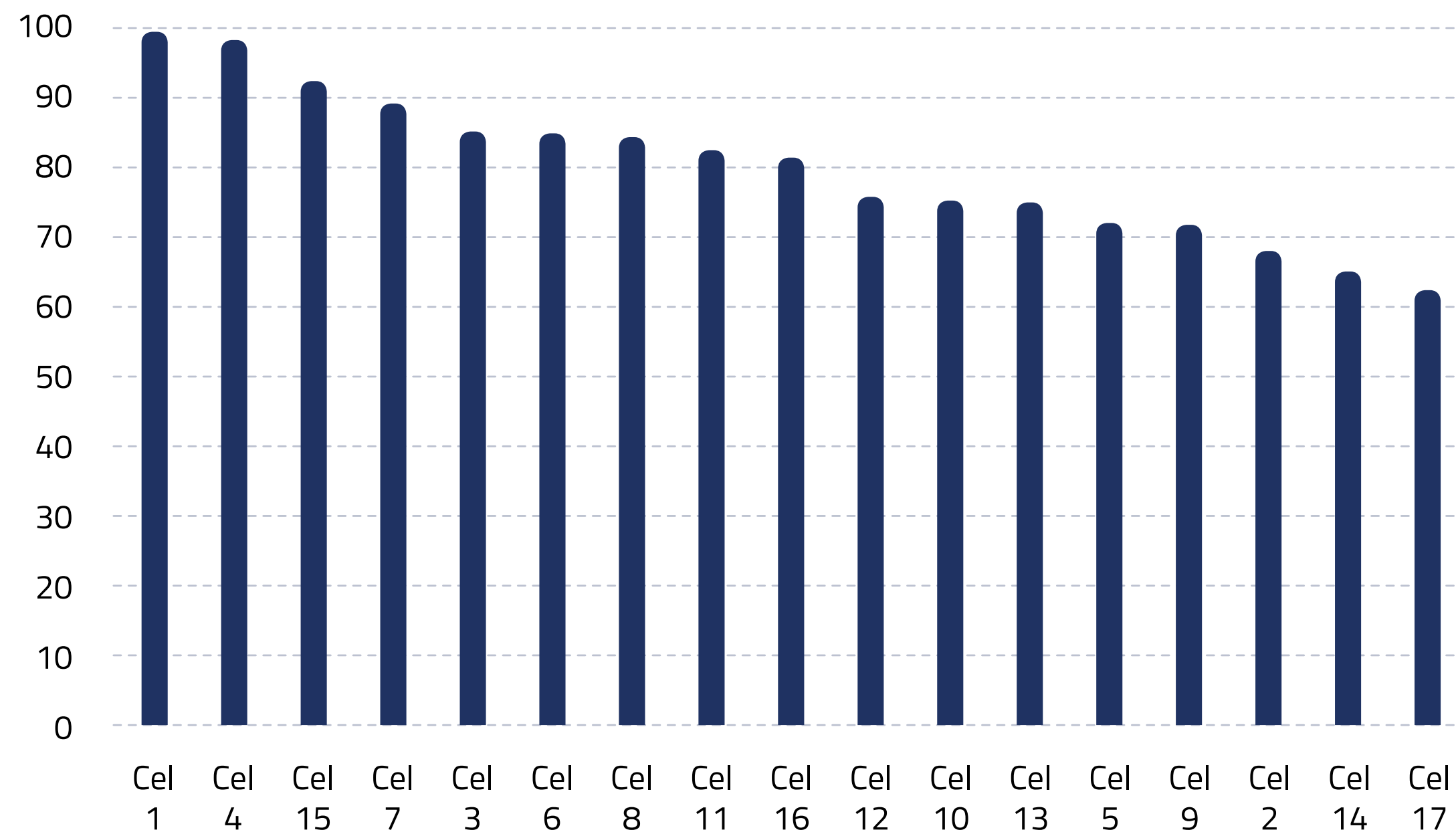
Cele Zrównoważonego Rozwoju dotyczą nie tylko środowiska naturalnego!

Cele Zrównoważonego Rozwoju określone w Agendzie 2030 obejmują bardzo szeroki zakres zagadnień zogniskowanych wokół pięciu obszarów: **ludzie, planeta, dobrobyt, pokój i partnerstwo**. Jak zatem zmierzyć postęp w realizacji Celów, aby ocenić, czy Polska jest na dobrej drodze do wdrożenia Agendy 2030?

Narzędziem ułatwiającym pomiar rezultatów wdrażania 17 Celów łącznie i każdego z osobna jest **Globalny Indeks SDG**, oparty na około 100 wskaźnikach zrównoważonego rozwoju. Według najnowszych danych (na podstawie *The Sustainable Development Report 2022*), **Polska zajmuje 12. miejsce na 163 kraje objęte badaniem, z wynikiem 80,5% realizacji Celów**. Aktualna wartość Globalnego Indeksu SDG dla Polski przewyższa średnią dla regionu – grupy krajów OECD, która wynosi 77,2%. Dla porównania w pierwszej edycji Globalnego Indeksu SDG z 2016 roku Polska zajmowała 38. miejsce (na 149 krajów), z realizacją Agendy 2030 na poziomie niespełna 70%.

Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce (%)

Źródło: Globalny Indeks SDG 2022.

Wyjaśnienie: Cel 1. Koniec z ubóstwem, Cel 2. Zero głodu, Cel 3. Dobre zdrowie i jakość życia, Cel 4. Dobra jakość edukacji, Cel 5. Równość płci, Cel 6. Czysta woda i warunki sanitarne, Cel 7. Czysta i dostępna energia, Cel 8. Wzrost gospodarczy i godna praca, Cel 9. Innowacyjność, przemysł, infrastruktura, Cel 10. Mniej nierówności, Cel 11. Zrównoważone miasta i społeczności, Cel 12. Odpowiedzialna konsumpcja i produkcja, Cel 13. Działania w dziedzinie klimatu, Cel 14. Życie pod wodą, Cel 15. Życie na lądzie, Cel 16. Pokój, sprawiedliwość, silne instytucje, Cel 17. Partnerstwa na rzecz celów.

⁴ W Dashboard SDG największe wyzwania oznaczono kolorem czerwonym. Pomarańczowy i żółty wskazują odpowiednio na znaczne oraz pewne wyzwania w ramach niektórych obszarów danego Celu. Z kolei kolor zielony oznacza pełną realizację tj. osiągnięcie Celu w jego wszystkich aspektach.

Biorąc pod uwagę stopień realizacji poszczególnych Celów, według Globalnego Indeksu SDG 2022 **Polska osiągnęła najlepsze wyniki w ramach Celu 1. Koniec z ubóstwem (99,9%)**, m.in. ze względu na niską stopę ubóstwa, oraz w ramach **Celu 4. Dobra jakość edukacji (98,8%)** – dzięki wysokiemu poziomowi uczestnictwa w nauczaniu zorganizowanym przed rozpoczęciem obowiązków szkolnych, dobrym wynikiem w międzynarodowym badaniu PISA (oceniającym umiejętności uczniów) oraz wysokiemu odsetkowi osób z wykształceniem wyższym. Natomiast **najniższy poziom realizacji dotyczy Celu 14. Życie pod wodą (64,2%)**, ze względu na wysoki poziom eksploatacji zasobów rybnych i wysoki stopień zanieczyszczenia wód, oraz **Celu 17. Partnerstwa na rzecz celów (62,9%)**, w związku z nierosnącym poziomem finansowania pomocy rozwojowej dla krajów najuboższych i rozwijających się.

CZY WIESZ, ŻE...

Stopień realizacji 17 Celów różni się na poziomie globalnym, regionalnym i lokalnym!

Globalnemu Indeksowi SDG towarzyszy **Dashboard SDG** – narzędzie wskazujące za pomocą ikon sygnalizacji świetlnej⁴ na Cele, które wymagają szczególnej uwagi ze względu na obszary pominięte w ich wdrażaniu (niezależnie od ogólnego wyniku ich realizacji). W Polsce według Dashboardu SDG 2022 „czerwone światło” otrzymały, poza wymienionymi wyżej Celem 14. Życie pod wodą oraz Celem 17. Partnerstwa na rzecz celów, SDGs dotyczące energii (Cel 7.) oraz klimatu (Cel 13.) – ze względu na niekorzystne wyniki Polski w obszarach związanych

z wykorzystaniem energii ze źródeł odnawialnych oraz ograniczaniem emisji CO₂. Natomiast Cele dotyczące walki z ubóstwem (Cel 1.) oraz ochrony różnorodności biologicznej na lądzie (Cel 15.) uzyskały „zielone światło”, co oznacza, że ich realizacja jest bliska 100% w każdym z aspektów.

Według wyliczeń Eurostatu z 2022 roku, w okresie 2015-2021 Polska (w odniesieniu do sytuacji wyjściowej kraju w chwili przyjęcia Agendy 2030) na tle Unii Europejskiej osiągnęła największy postęp w eliminacji ubóstwa (Cel 1.). Zdecydowany krok naprzód uczyniono także w zapewnieniu zdrowego życia (Cel 3.)⁵ i rozwoju zrównoważonych miast w skali kraju (Cel 11.). Jednocześnie w tym samym okresie wystąpił w Polsce regres w realizacji Celów dotyczących różnorodności biologicznej na lądzie (Cel 15.), bezpieczeństwa żywności i żywienia (Cel 2.), zrównoważonej konsumpcji i produkcji (Cel 12.) oraz czystej energii (Cel 7.). W odniesieniu do średniej UE-27 w Polsce odnotowano największą poprawę w realizacji Celu 10. Mniej nierówności, tj. o ponad 40% większy postęp

Źródło: SDG Dashboard and Trends for Poland 2022

Globalny Indeks SDG informuje o stopniu realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce i pozostałych krajach na świecie. Warto również **obserwować postęp Polski w osiąganiu 17 Celów od momentu przyjęcia Agendy 2030 w porównaniu do krajów Unii Europejskiej.**

⁵ Dane Eurostatu dotyczące postępu w ramach Celu 3. Dobre zdrowie i jakość życia tylko częściowo uwzględniają wpływ pandemii COVID-19.

Postępy Polski w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w latach 2015-2021.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu.

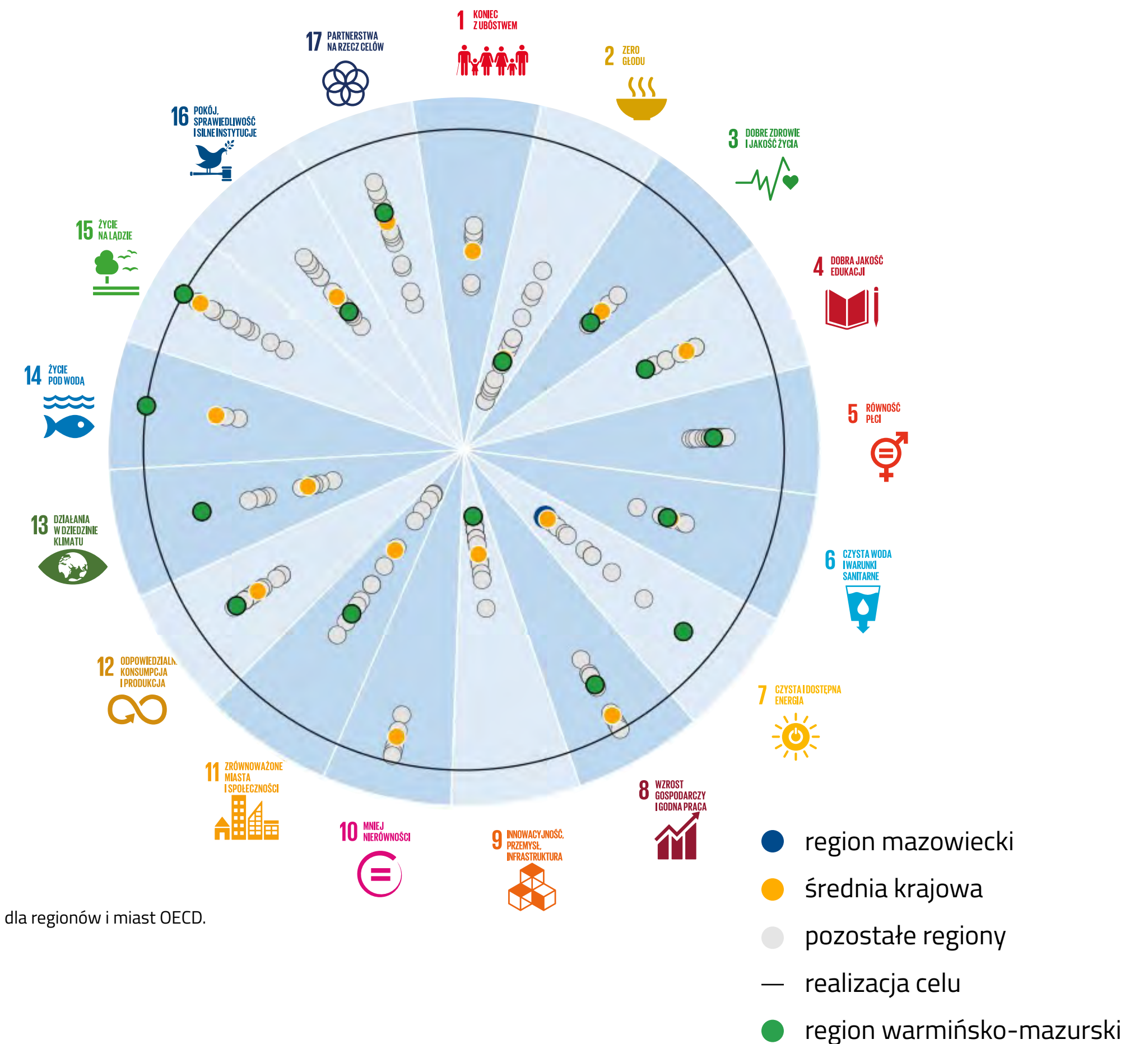
w porównaniu do średniej dla krajów Unii. Z kolei najmniejsze zaawansowanie w porównaniu ze średnią UE-27 Polska odnotowała w realizacji Celu 13. Działania w dziedzinie klimatu (mniejsze o średnio ponad 60%). Niemniej w odniesieniu do sytuacji wyjściowej w 2015 roku Polska poczyniła pewien postęp w realizacji Celu 13. w ciągu ostatnich lat (na poziomie 2%).

Pogłębione analizy dotyczące wyników i postępów Polski w realizacji Celów Agendy 2030 dostępne są w cyfrowych raportach GUS z cyklu *Polska na drodze do zrównoważonego rozwoju*, publikowanych co roku pod adresem raportsdg.stat.gov.pl.

Osiągnięcie Celów Zrównoważonego Rozwoju zależy od zaangażowania interesariuszy (w tym NGO) i współpracy na każdym szczeblu – nie tylko na poziomie globalnym i krajowym, ale i lokalnym. **Według Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) zrealizowanie co najmniej 105 zadań Agendy 2030 (spośród 169) wymaga podjęcia działań na poziomie regionalnym i lokalnym.** Należą do nich m.in. zadania pozostające w zakresie kompetencji samorządów lokalnych (np. usługi publiczne) czy powiązane z polityką regionalną kraju. Dlatego w Agendzie 2030 zachęca się do śledzenia postępów we wdrażaniu Celów również na poziomie subkrajowym.

Jak ocenić, czy polskie regiony są na dobrej drodze do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju? Częściowej odpowiedzi na to pytanie udziela kolejny, opracowany przez OECD, **Indeks SDG dla regionów i miast OECD – wykorzystywany do pomiaru realizacji celów Agendy 2030 w regionach i miastach.** Narzędzie opiera się na około 60 wskaźnikach zrównoważonego rozwoju i pozwala ocenić stopień realizacji poszczególnych Celów na poziomie regionalnym i lokalnym w krajach OECD, w tym w Polsce. **Wyniki Indeksu dla regionów i miast OECD wskazują na duże różnicowanie polskich regionów pod względem dystansu, który dzieli je od osiągnięcia poszczególnych Celów.**

Realizacja Celów Zrównoważonego Rozwoju w polskich regionach.

Źródło: Indeks SDG dla regionów i miast OECD.

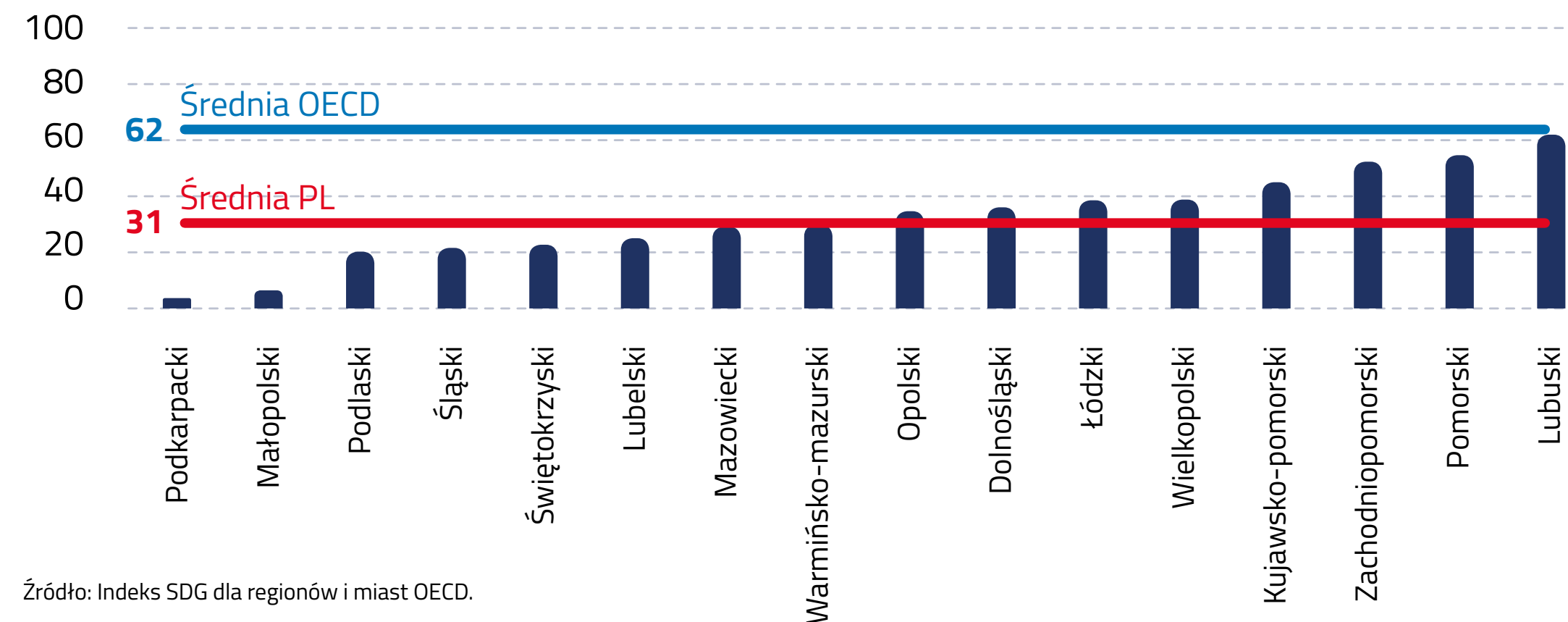

Zróżnicowanie międzyregionalne w Polsce w realizacji Agendy 2030 pokazuje przykład Celu 2. Zero głodu (w kontekście wydajności rolnictwa i powierzchni użytków rolnych). Najniższą wartość wskaźnika dla tego Celu osiąga region podkarpacki – 4%. Z kolei w regionie lubuskim realizacja Celu 2. jest na najwyższym poziomie w kraju – 62%. Tym samym ten region – jako jedyny – osiągnął poziom średniej dla krajów OECD wynoszącej również 62%.

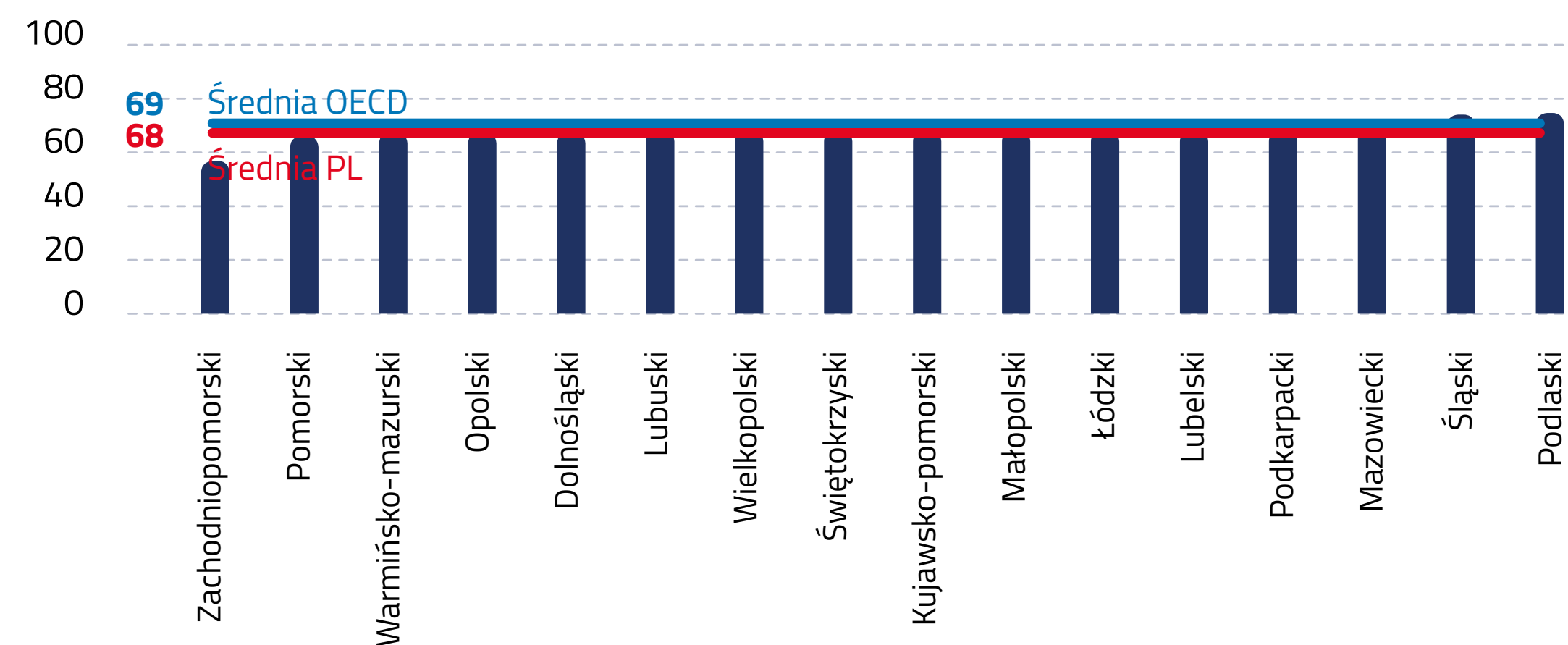
Inaczej w polskich regionach prezentują się wyniki w zakresie realizacji Celu 6. Czysta woda i warunki sanitarne. Najniższą wartość wskaźnika dla tego Celu osiąga w Polsce region zachodniopomorski – 57%, tj. poniżej średniej dla krajów OECD, a najwyższą wartość (jednocześnie wyższą niż średnia dla OECD) osiągają regiony śląski (72%) i podlaski (74%). W rezultacie wartość Indeksu realizacji Celu 6. dla Polski wynosi 68% i jest zbliżona do średniej dla krajów OECD (69%).

Realizacja Celu 2. Zero głodu (%)

Źródło: Indeks SDG dla regionów i miast OECD.

Realizacja Celu 6. Czysta woda i warunki sanitarne (%)

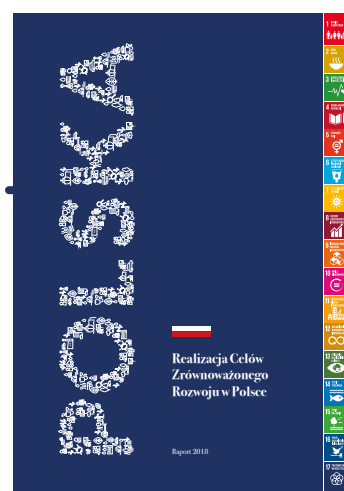
Źródło: Indeks SDG dla regionów i miast OECD.

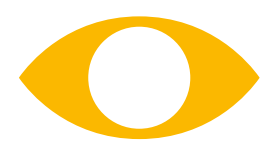

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- Sustainable Development Report 2022 **KLIK**
- Globalny Indeks SDGs **KLIK**
- profil Polski w Globalnym Indeksie SDGs **KLIK**
- Cyfrowy raport GUS nt. realizacji Agendy 2030 w Polsce **KLIK**
- Graficzny przegląd SDGs dla Polski **KLIK**
- realizacja SDGs w Unii Europejskiej **KLIK**
- Indeks SDGs dla regionów i miast OECD **KLIK**
- Measuring distance to the SDG targets – Poland 2022 **KLIK**
- Monitorowanie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce 2022 **KLIK**
- Polski raport VNR z 2018 roku **KLIK**

Skąd czerpać wiedzę o realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Autorzy Agendy 2030 zachęcają kraje ONZ do monitorowania postępów w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju na poziomie krajowym i na niższych poziomach terytorialnych oraz do budowania narzędzi służącym monitorowaniu. Bez względu na poziom terytorialny, Agenda 2030 kładzie nacisk na oparcie monitorowania na rzetelnych danych statystycznych. Podkreśla się przy tym, że tylko krajowe urzędy statystyczne są w stanie zapewnić trwałe mechanizmy monitorowania Celów Zrównoważonego Rozwoju.

W efekcie Główny Urząd Statystyczny przykłada dużą wagę do zaspokajania potrzeb i zobowiązań wobec krajowych i międzynarodowych użytkowników danych, które w przypadku obszaru zrównoważonego rozwoju są wyjątkowo złożone i zróżnicowane. Cele Zrównoważonego Rozwoju w Polsce są monitorowane przy pomocy dwóch zestawów wskaźników: globalnego oraz krajowego.

- **Zestaw globalny** zawiera wskaźniki dobrane przez ONZ, a dane pozyskane dla Polski służą przede wszystkim agendum ONZ (np. WHO, FAO) i organizacjom międzynarodowym do porównań między krajami oraz do oceny postępów w skali całego świata i regionów. Jednocześnie zestaw globalny nie odzwierciedla problemów i wyzwań, przed którymi stoją poszczególne państwa.

- **Zestaw krajowy** zawiera wskaźniki wybrane przez GUS i ministerstwa do pomiaru polskich priorytetów zrównoważonego rozwoju. Dane z tego zestawu publikowane są na potrzeby analizy zmian w czasie i oceny postępów Polski w obszarach, które stanowią specyficzne wyzwania dla kraju z punktu widzenia 17 Celów. Zestaw krajowy stosuje się przy opracowywaniu przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii corocznej publikacji pt. *Monitorowanie realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju w Polsce*, podsumowującej realizację SDGs na poziomie krajowym.

Dane dla obu zestawów wskaźników są publikowane i regularnie aktualizowane na zbudowanej przez GUS **Platformie SDG** (sdg.gov.pl) – powszechnie dostępnym statystycznym kompendium wiedzy nt. Agendy 2030.

Z myślą o użytkownikach poszukujących informacji opracowanych w postaci wniosków opartych o dane statystyczne, GUS oferuje cyfrowe Raporty SDG, które podsumowują osiągnięcia Polski we wdrażaniu 17 Celów z perspektywy statystycznej. Pierwszy raport z tej serii – Raport 2020. Polska na drodze zrównoważonego rozwoju, dostępny na raportsdg.stat.gov.pl – został opublikowany z okazji 5-lecia Agendy 2030 we wrześniu 2020 roku, jako pierwsza cyfrowa, interaktywna publikacja GUS. Nowoczesna forma raportu zwiększyła jego

dostępność dla użytkowników szczególnie w czasie pandemii, kiedy to Internet stał się głównym narzędziem komunikacji oraz pozwoliła na pozyskanie nowych odbiorców statystyki publicznej. Raporty publikowane są corocznie, a ich tematyka jest zróżnicowana i dotyczy różnorodnych aspektów zrównoważonego rozwoju.

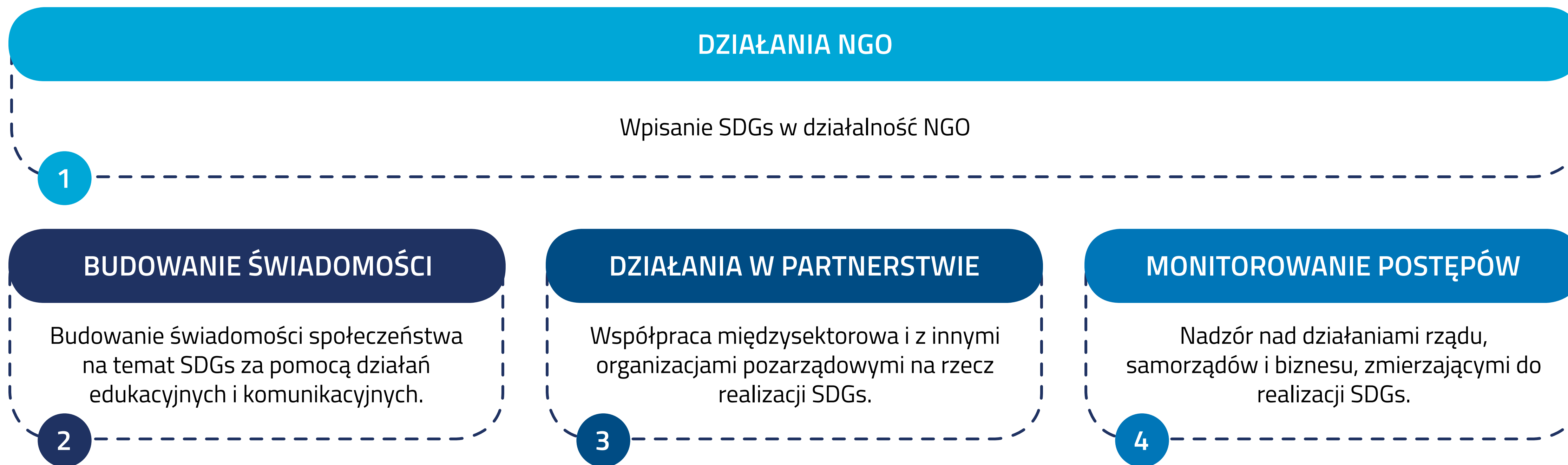
II. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

A CELE ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU

Jaką rolę odgrywają organizacje pozarządowe w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju?

Rolę organizacji pozarządowych w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju można przedstawić za pomocą następującego modelu:

1. DZIAŁANIA NGO

Organizacje pozarządowe mogą odegrać największą rolę w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju poprzez działania u podstaw, czyli bezpośrednio wpisanie SDGs w realizowane przez siebie projekty. Biorąc pod uwagę zakres Agendy 2030, a przede wszystkim różnorodność wyzwań jakie obejmuje, działalność niemal każdej organizacji pozarządowej może być powiązana z choćby jednym z 17 Celów. Jednocześnie dopiero świadome powiązanie aktywności organizacji i globalnych Celów – poprzez ich wpisanie w strategię działania NGO – pozwala na budowanie wartości dodanej.

Aby to zagwarantować, nie wystarczy samo zapoznanie się z nazwami wszystkich 17 Celów. Proces zmapowania SDGs z działaniami NGO powinien opierać się na analizie 169 zadań Agendy, gdyż dopiero wczytanie się w nie pozwoli odkryć najważniejsze punkty styku. Takie ćwiczenie niesie ze sobą jeszcze jedną, ogromną wartość – pozwala na dokonywanie pomiarów efektywności działalności organizacji w odniesieniu do powiązanych z nią Celów i zadań. Wsparciem w tym procesie służą wskaźniki opracowywane dla Agendy 2030 zarówno na poziomie międzynarodowym, jak i krajowym (w Polsce odpowiada za to Główny Urząd

DOBRA PRAKTYKA

Bank Żywności w Olsztynie w marcu 2021 roku dołączył do partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju. Organizacja wykorzystała to wydarzenie, aby sprawdzić które z 17 Celów realizuje poprzez swoje codzienne działania. Na stronie internetowej Banku znajdziemy listę priorytetowych Celów wraz z opisem sposobu, w jaki NGO przyczynia się do ich realizacji. Więcej: [KLIK](#)

Statystyczny, zobacz: rozdział pierwszy), jak również samodzielnie zdefiniowane na potrzeby wybranej organizacji. Co więcej, monitorowanie efektów działań zapewnia ich większą transparentność, jak również pozwala podejmować lepsze, bardziej świadome decyzje w przyszłości.

CZY WIESZ, ŻE...

Na całym świecie istnieją organizacje pozarządowe, które powstały tylko (albo aż!) po to, aby promować Cele Zrównoważonego Rozwoju i mobilizować innych do wspólnych działań na rzecz ich realizacji? Polskim przykładem takiego NGO jest Fundacja Kampania 17 Celów. Więcej: [KLIK](#)

CEL 2. Zero głodu

Krajowe priorytety realizowane przez Bank Żywności w Olsztynie to między innymi:

- wsparcie przekształceń strukturalnych zapewniających wzrost konkurencyjności rolnictwa, w tym wzrost konkurencyjności gospodarstw rolnych i producentów rolno-spożywczych;
- zapewnienie jakości i bezpieczeństwa żywności oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju, przy uwzględnieniu wymogów środowiskowych;
- promocja zdrowego stylu życia wśród dorosłych i dzieci.

Zdj. 1.

DOBRA PRAKTYKA

AIIESEC skupia się na budowaniu umiejętności przywódczych młodych ludzi, dzięki udziałowi w międzynarodowych programach wolontariatów i staży. Od momentu powstania Celów Zrównoważonego Rozwoju we wrześniu 2015 roku, wszystkie programy AIIESEC tworzone są właśnie wokół nich. Szukając interesującego nas projektu, oprócz podstawowych informacji, znajdziemy też numer jednego ze 169 zadań Agendy 2030, do realizacji którego przyczynimy się jako wolontariusze.

Raise Your Voice - women/ gender non-conforming support centers

✦ Global Project · 6 locations available

The project aims to impact SDG #5 by fostering educational spaces that generate awareness about gender related issues and build initiatives to work on solutions to...

Gender Equality — Target 5.1

Zdj. 2.

Rooted

✦ Global Project · 8 locations available

The project aims to impact SDG #15 by building up communities' capacity to respond and act upon the degradation of natural habitat, diversity loss, and the protection of...

Life On Land — Target 15.5

Zdj. 3.

DOBRA PRAKTYKA

Organizacja MSC (Marine Stewardship Council) Polska posiada na swojej stronie internetowej zakładkę, w której przedstawia Cele Zrównoważonego Rozwoju i szczegółowo tłumaczy, w jaki sposób bezpośrednio przyczynia się do realizacji pięciu z nich. Informacje pomagają także zrozumieć odbiorcom, jak mogą wspierać te działania dzięki odpowiedzialnym wyborom konsumenckim. Więcej: [KLIK](#)

2. BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI

Budowanie świadomości społeczeństwa na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju obejmuje m.in. działania edukacyjne i komunikacyjne. Podstawą do stworzenia spójnej i czytelnej komunikacji jest przeanalizowanie związków i zależności między działalnością organizacji pozarządowej a postulatami wynikającymi z Agendy 2030. Choć w niniejszej publikacji skupiamy się przede wszystkim na budowaniu świadomości obywateli, warto zaznaczyć, że NGO swoje działania komunikacyjne kierują także do innych grup, np. firm i samorządów. Zawarcie w nich informacji o SDGs może przynieść pozytywne efekty, takie jak zawarcie nowych partnerstw.

Budowanie świadomości społeczeństwa na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju to temat przewodni tego „Inspirownika” – szczegółowo omawiamy go w trzecim, najobszerniejszym rozdziale publikacji. Oprócz wielu dobrych praktyk, pokazujemy tam dlaczego to właśnie organizacje pozarządowe mają kluczową rolę do odegrania w procesie informowania i angażowania obywateli w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- NGOs leading the way on Sustainable Development Goals [KLIK](#)
- Checklist: Is your NGO ready to monitor and implement SDGs? [KLIK](#)
- SDG Toolkit to engage European NGOs on the SDGs [KLIK](#)
- Communication and Awareness Raising in the Implementation of the 2030 Agenda and the SDGs: Activities and Challenges [KLIK](#)
- NGO mobilization around the SDGs [KLIK](#)

3. DZIAŁANIA W PARTNERSTWIE

Wyzwania zawarte w Agendzie 2030 są na tyle złożone, że już w momencie jej tworzenia stało się oczywiste, że światu uda się skutecznie na nie odpowiedzieć tylko dzięki współpracy – stąd obecność Celu 17. (Partnerstwo na rzecz Celów), który, jak swego rodzaju klamra, spina wszystkie pozostałe Cele. Działania w partnerstwach to wielka szansa, która szczególnie organizacjom pozarządowym może przynieść różnorodne korzyści.

Podejmowanie przez NGO działań w duchu SDGs i jasna komunikacja w tym zakresie, pozwalają na stworzenie zrozumiałych ram współpracy dla podmiotów chcących podjąć wspólne aktywności. Ponadto niektórzy interesariusze, szczególnie firmy, nierzadko wymagają od potencjalnego partnera realizowania projektów uwzględniających Cele Zrównoważonego Rozwoju. Jeżeli organizacja pozarządowa jest już aktywna w tym obszarze, ma większe szanse nie tylko na stworzenie nowej synergii, ale również na pozyskanie nowych źródeł finansowania.

Agenda 2030 może pełnić rolę wspólnego mianownika, łączącego podmioty, które wcześniej nie widziały przestrzeni do współpracy. NGO mogą współpracować z innymi organizacjami pozarządowymi, także z tymi aktywnymi w odmiennych obszarach tematycznych (np. organizacje zajmujące się ochroną środowiska z działaczami na rzecz pokoju), jak również z innymi sektorami – często pełniąc funkcję soczewki, w której odbijają się potrzeby społeczności lokalnej lub środowiska.

Tematowi partnerstwa oraz dobrych praktykom z tego obszaru poświęcony jest ostatni, czwarty rozdział „Inspirownika”.

4. MONITORING DZIAŁAŃ

NGO często nazywane są trzecim sektorem, obok sektora publicznego (podmiotów administracji państwowej lub jednostek samorządu terytorialnego) oraz rynkowego (przedsiębiorstwa). Organizacje pozarządowe nie podlegają ani administracji publicznej, ani nie są nastawione na osiąganie zysku. Te cechy dają NGO mandat do monitorowania działań w pozostałych sektorach, do nieustannego „trzymania ręki na pulsie”, obserwacji i – w razie potrzeby – stosownej reakcji.

W kontekście aktywności wokół Celów Zrównoważonego Rozwoju, NGO, dzięki swoim działaniom rzeczniczym, mogą zachęcać rządy, samorządy i biznes do realizacji poszczególnych zadań Agendy 2030, np. poprzez uwzględnianie ich w stanowionym prawie czy obieranych strategiach. W sytuacji braku lub niewielkiej aktywności innych sektorów, organizacje pozarządowe mogą pełnić rolę organizacji strażniczych (ang. *watchdogs*), które nagłaśniają nieprawidłowości lub rzucają światło na problematyczne obszary, którym należałoby poświęcić więcej uwagi. NGO mogą także brać udział w procesach konsultacyjnych, panelach interesariuszy czy pracach grup roboczych, gdzie dzielą się swoją

wiedzą i kompetencjami eksperckimi, co pozwala na uwzględnienie stanowiska sektora pozarządowego w kolejnych etapach prac. Organizacje pozarządowe mogą być również głosem grup marginalizowanych, umożliwiając tym samym realizację przyświecającej Agendzie 2030 myśli o niezostawianiu nikogo w tyle. Ponadto w odniesieniu do firm, które nierzadko upubliczniają swoje dobrowolne zobowiązania związane z realizacją Celów Zrównoważonego Rozwoju, NGO mogą czuwać nad procesem wywiązywania się z tych obietnic.

Warto zwrócić uwagę, że niekiedy przedstawiciele pierwszego i drugiego sektora mogą nie uznawać realizacji zadań związanych z SDGs za priorytetowe, jeśli sygnał wskazujący na taką potrzebę nie dotrze do nich ze strony społeczeństwa obywatelskiego. Rola NGO w tym procesie jest nieoceniona.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Habitat for Humanity Poland, jako jedna z zaledwie pięciu organizacji pozarządowych (obok Fundacji WWF Polska, Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich, Fundacji „Rodzic w mieście” i Grupy Zagranica) wzięła udział w konsultacjach społecznych pierwszego raportu krajowego z wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. *Voluntary National Review, VNR*), który został zaprezentowany przez Polskę w lipcu 2018 roku. Fundacja zaproponowała zmiany w obrębie przeglądu działań na rzecz Celów, z którymi wiąże się jej codzienna działalność, tj. Celów 1., 7. oraz 11. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

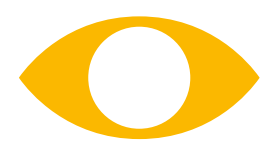
W latach 2016-2018 grupa kilkudziesięciu niemieckich organizacji pozarządowych oraz związków zawodowych corocznie publikowała wspólne stanowiska, w których określała istniejące słabości w podejściu rządu Niemiec do realizacji SDGs, a także zawierała propozycje reform, uwzględniających potrzeby społeczeństwa obywatelskiego. Więcej: [KLIK](#)

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- *Efekt mrozący. O kondycji rzecznictwa organizacji pozarządowych* – Stowarzyszenie Klon/Jawor, 2022 [KLIK](#)

Cele Zrównoważonego Rozwoju a strategia organizacji pozarządowych

Świat stoi dziś w obliczu wielu wyzwań w różnych perspektywach. W 2015 roku Organizacja Narodów Zjednoczonych przyjęła Agendę 2030 i można powiedzieć, że 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju stanowi mapę drogową ludzkości do lepszej przyszłości. Ogromną wartością jest fakt, że jest to uniwersalny światowy dokument, dzięki któremu działania zarówno rządów, biznesu jak i organizacji pozarządowych mogą być prowadzone w spójny sposób. Również Polski Czerwony Krzyż, jako organizacja zrzeszona w największym ogólnoswiatowym ruchu humanitarnym – działającym w 192 państwach – ma realny wpływ na ich realizację i przyjmuje odpowiedzialność aktywnego działania na ich rzecz poprzez podejmowane działania programowe. Dlatego też Agenda odegrała kluczową rolę w formułowaniu naszej strategii do roku 2030 w Polsce.

Analiza osiągnięć Polski w kontekście Agendy 2030 pozwoliła na zdefiniowanie trzech kluczowych obszarów wyzwań a jednocześnie wpływu Polskiego Czerwonego Krzyża. Te trzy wymiary: **GOTOWOŚĆ DO DZIAŁANIA W CZASACH KRYZYSU, DZIAŁANIA NA RZECZ ZDROWIA I PROFILAKTYKI** oraz **AKTYWIZACJA SPOŁECZEŃSTWA I NIWELOWANIE NIERÓWNOŚCI SPOŁECZNYCH** stały się jednocześnie podstawą do zdefiniowania kluczowych filarów nowej strategii działania organizacji do roku 2030.

W kolejnym kroku, analizując szczegółowe zadania Agendy, wybraliśmy kluczowe Cele do realizacji, których przyczyniać się będzie nasza strategia w największym stopniu. I tak w filarze I to Cele: 4. (Dobra jakość edukacji), 11. (Zrównoważone miasta i społeczności) i 13. (Działania w dziedzinie klimatu), w filarze II to Cel 3. (Dobre zdrowie i jakość życia). Z kolei filar III w największym stopniu adresuje zadania z Celów: 1. (Koniec z ubóstwem), 2. (Zero głodu), 4. (Dobra jakość edukacji), 8. (Wzrost gospodarczy i godna praca) i 10. (Mniej nierówności). Całości przyświeca Cel 17. (Partnerstwa na rzecz Celów), bo tylko w szerokiej koalicji różnorodnych partnerów jesteśmy w stanie zrealizować ambitne zadania postawione w Agendzie 2030.

Na tym nie koniec naszej pracy z Celami. W kolejnych krokach wykorzystujemy wskaźniki Agendy do budowania systemu monitorowania i raportowania postępu realizacji naszej strategii. Zamierzamy też edukować naszych pracowników, wolontariuszy i partnerów, ponieważ ambitne programy i projekty, umożliwiające realną zmianę społeczną, wymagają strategicznej współpracy z szerokim gronem interesariuszy zgodnie z hasłem naszej strategii: **Bądź świadom. Bądź aktywny. Bądź z nami.**

III. BUDOWANIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW POLSKI

NA TEMAT CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU

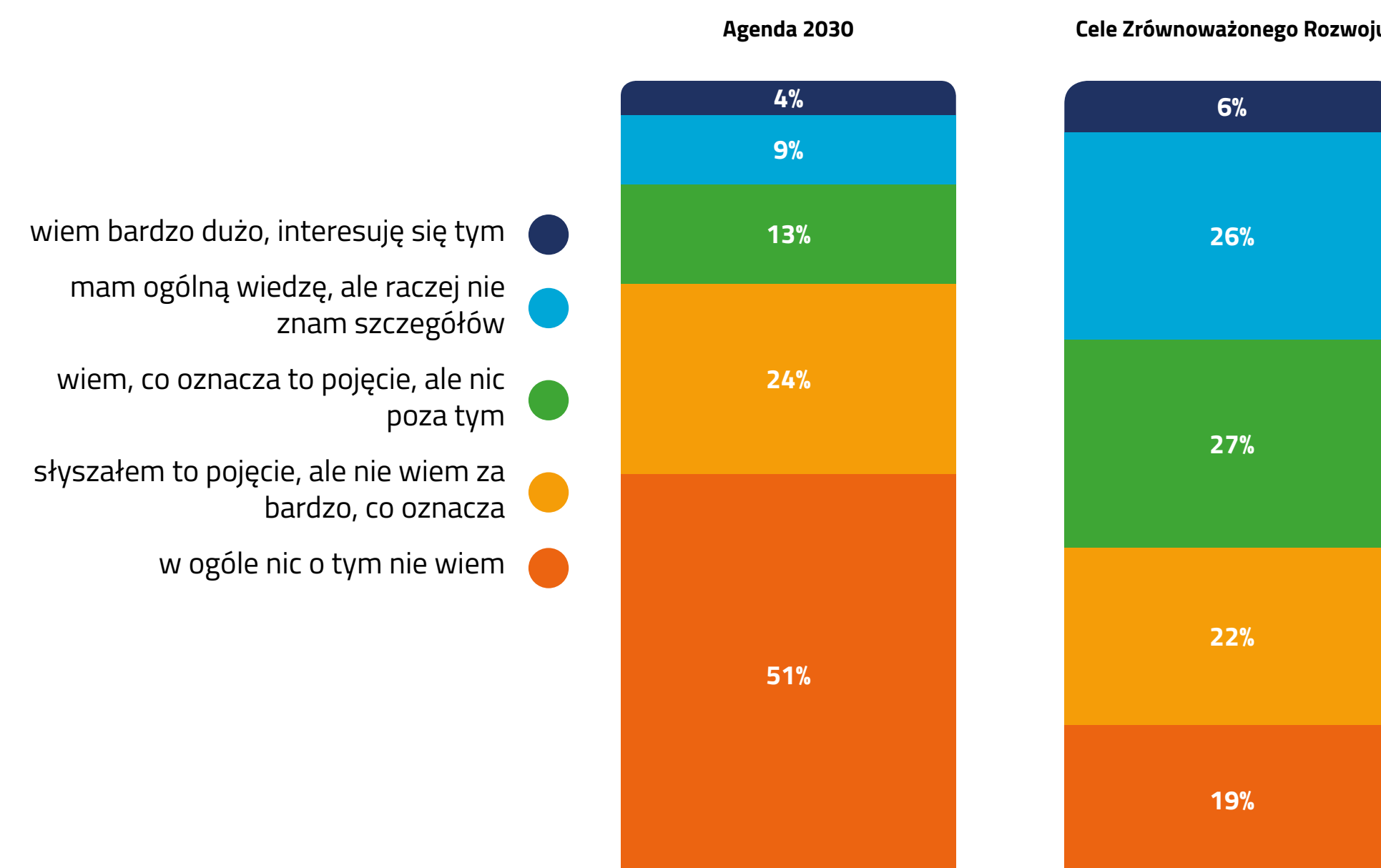

Dlaczego organizacje pozarządowe powinny edukować obywateli na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju?

W rezolucji Zgromadzenia Ogólnego ONZ z września 2015 roku ustanawiającej Cele Zrównoważonego Rozwoju, wśród najważniejszych podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację znajdziemy m.in. rządy, władze lokalne, organizacje pozarządowe i międzynarodowe, środowisko naukowe, sektor biznesu, inne podmioty niepaństwowe oraz **obywateli**. Społeczeństwo obywatelskie było integralną częścią Agendy 2030 już na etapie jej powstawania, o czym świadczy zaangażowanie jego przedstawicieli w procesy konsultacyjne prowadzone przez ONZ w latach 2013-2015. Obywatele, na równi z pozostałymi interesariuszami, muszą być włączeni w proces wprowadzania zmiany i wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju w życie. **Nie będzie to jednak możliwe bez zbudowania w społeczeństwie świadomości na temat tego, czym są Cele i dlaczego ich realizacja jest tak ważna dla naszej przyszłości.** Co więcej, świadomi obywatele nie tylko sami podejmą działania, ale także będą krytycznie przyglądać się aktywnościom innych podmiotów, na przykład korporacji.

Wyniki badania przeprowadzonego wiosną 2021 roku na zlecenie Kampanii 17 Celów oraz Banku BNP Paribas pokazały, że wśród Polaków świadomość pojęć Agenda 2030 oraz Cele Zrównoważonego Rozwoju jest bardzo niska. Choć

większość badanych deklaruje, że kojarzy wymienione terminy, nie przekłada się to na znajomość tematyki – po ponad 5 latach od przyjęcia rezolucji ONZ, faktyczna znajomość tych pojęć wynosi **zaledwie odpowiednio 4% i 6%**.

⁶ Pełne wyniki badania są dostępne pod adresem <https://kampania17celow.pl/raporty/badanie-konsumenckie/> [dostęp: 1.09.2022].

Źródło: Badanie Polski konsument a Cele Zrównoważonego Rozwoju.⁶

Na niską świadomość badanych wskazuje też to, jak wielu nie jest w stanie ocenić aktywności podmiotów współodpowiedzialnych za realizację SDGs – **w przypadku prośby o ocenę działalności organizacji pozarządowych aż 49% respondentów nie potrafiło udzielić jednoznacznej odpowiedzi**. Może to świadczyć o tym, że Polacy nie wiedzą, jakich działań mogliby oczekiwać, właśnie z uwagi na brak znajomości tematyki 17 Celów. Jednocześnie **11% badanych oceniło działania NGO źle lub bardzo źle**, co daje drugi wynik w zestawieniu, zaraz za organizacjami badawczymi, akademickimi i naukowymi.

Źródło: Badanie *Polski konsument a Cele Zrównoważonego Rozwoju*.

W ramach badania zapytaliśmy Polaków także o to, co zachęciłoby ich do podjęcia działań na rzecz 17 Celów. Udzielone odpowiedzi nie stanowiły zaskoczenia – do największych motywatorów należały **konkretna wiedza o tym, jakie działania można podjąć oraz inspiracja i dobre praktyki ze strony innych osób i podmiotów**.

Czynniki zachęcające do działania

Konkretna WIEDZA jakie działania mogą podjąć

36%

Dodatkowe ZACHĘTY FINANSOWE (np. refundacje instalacji paneli słonecznych)

28%

Działania, na przykład innych

16%

Dostępność informacji ze strony firm (np. na opakowaniach produktów, w reklamach)

10%

Inne

1%

Nic by mnie nie zachęciło

9%

Źródło: Badanie *Polski konsument a Cele Zrównoważonego Rozwoju*.

Organizacje pozarządowe niejednokrotnie niosą wsparcie w obszarach, w których działania innych podmiotów są niewystarczające – podobnie jest w przypadku aktywności związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju. Choć mogłoby się wydawać, że działalność NGO będzie mówić sama za siebie, to jednak

brak jasnego komunikowania powiązań z 17 Celami, odbiorcom – szczególnie tym, którzy nigdy wcześniej nie zetknęli się z Agendą 2030 – trudno jest dostrzec i zrozumieć wzajemne powiązania i globalny kontekst. Jak wynika z badania zleconego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor w listopadzie 2020 roku, 56% Polaków ufa organizacjom pozarządowym, 54% zetknęło się z konkretnymi działaniami NGO w ostatnich 12 miesiącach, a 16% osobiście uczestniczyło w takich działaniach⁷. Jak wskazują wyniki badania, działające w Polsce NGO na przestrzeni zaledwie roku (i to w okresie pandemii koronawirusa!) weszły w bezpośrednią interakcję z ponad 6 milionami Polek i Polaków! **Pokazuje to ogromny potencjał organizacji pozarządowych – w zakresie wywierania pozytywnego wpływu na obywateli, realizowania działań edukacyjnych w obszarze SDGs oraz, co najważniejsze, angażowania Polek i Polaków do wspólnych działań, które krok po kroku przybliżają nas do realizacji 17 Celów.** Wiąże się z tym jednocześnie wielka odpowiedzialność, w której realizowaniu organizacje pozarządowe powinny być wspierane przez innych interesariuszy. Piszemy o tym więcej w ostatnim rozdziale *Inspirownika*.

Budowanie świadomości odbiorców na temat działań organizacji pozarządowej w zakresie Celów Zrównoważonego Rozwoju, oprócz korzyści społecznych, ma również dobre strony dla samych NGO. Wiele organizacji wykorzystuje Agendę 2030 jako narzędzie rzecznicze, wzmacniające i legitymizujące działania, którym przed 2015 rokiem nie przypisywano (tak) dużego znaczenia. **Cele Zrównoważonego Rozwoju mogą stanowić intuicyjne i łatwo rozpoznawalne ramy dla aktywności NGO oraz punkt odniesienia, uwiarygadniający ich postulaty**

---

⁷ <https://fakty.ngo.pl/raporty/zaufanie-i-wizerunek-ngo-2020> [dostęp: 16.02.2023 r.]

⁸ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego A/RES/70/1: Przekształcamy nasz świat: Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030, 25.09.2015 rok.

– **od 2015 roku nie są to wyłącznie postulaty pojedynczych organizacji, ale Organizacji Narodów Zjednoczonych i wszystkich krajów, które zobowiązały się je realizować.** W zależności od obszaru tematycznego, w którym działa NGO, różnorodne aspekty Celów Zrównoważonego Rozwoju mogą okazać się znaczące. Warto zwrócić uwagę m.in. na ogólne przesłanie stojące za Agendą 2030 (np. by nie zostawiać nikogo w tyle), spójność między wszystkimi Celami, współzależności (szczególnie pomocne przy nawiązywaniu partnerstw), czy odwoływanie się do postulatów poszczególnych Celów i opisujących je zadań.

Biorąc pod uwagę, że organizacje pozarządowe z zasady prowadzą działania komunikacyjne, a niejednokrotnie także edukacyjne, warto wpleść do nich Cele Zrównoważonego Rozwoju. SDGs są uniwersalne i obejmują tematy istotne z perspektywy obywateli. Treści opracowane w ramach kampanii edukacyjnej Dobre Cele najlepiej tłumaczą zagadnienia kluczowe z punktu widzenia obywateli, dodatkowo budując świadomość w zakresie Agendy 2030 i zadań, które stawia. W efekcie łatwiej zrozumieć źródła wielu decyzji w zakresie priorytetów i kierunków działań obieranych przez NGO. **Obywatele, którzy poznają wyzwania lokalne i krajowe, a także ich globalny kontekst, chętniej zaangażują się w działania na rzecz społeczności i środowiska. Jak wynika z przytaczanego wyżej badania Kampanii 17 Celów, głównym czynnikiem motywującym jest właśnie wiedza.**

Agenda 2030 zawiera liczne odniesienia do angażowania obywateli w proces wdrażania, uznając takie podejście za gwarant sukcesu. W rezolucji ONZ Agendę 2030 określono jako „należącą do ludzi, stworzoną przez ludzi i dla ludzi”⁸. Jednocześnie to właśnie trzeci sektor posiada wielką moc i umiejętność angażowania obywateli w sprawy ważne dla całego społeczeństwa. W rezultacie działania i rzecznictwo NGO wokół Celów można uznać za kluczowe, szczególnie w ostatnich 7 latach istnienia Agendy 2030.

Jak organizacje pozarządowe mogą budować świadomość na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju?

ZACZNIJ OD WŁASNEJ ORGANIZACJI

Pierwszym krokiem każdej organizacji w budowaniu świadomości społecznej na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju powinna być edukacja własnych pracowników i wolontariuszy. To właśnie oni będą dzielić się wiedzą z pozostałymi – wewnętrznymi i zewnętrznymi – interesariuszami. Od ich zaangażowania i zrozumienia tematyki zależy powodzenie wszystkich działań podejmowanych w organizacji na rzecz Agendy 2030.

▪ Spotkanie informacyjne dla pracowników i wolontariuszy

Organizacje mogą zacząć od przeprowadzenia warsztatu na temat Agendy 2030 dla swoich pracowników i wolontariuszy. Jeśli Twoja organizacja zatrudnia wiele osób i/lub angażuje licznych wolontariuszy, dobrym pomysłem może być także przeszkolenie liderów poszczególnych zespołów, którzy następnie przełożą wiedzę swoim współpracownikom.

DOBRA PRAKTYKA

Światowa Organizacja Ruchu Skautowego oraz Światowe Stowarzyszenie Przewodniczek i Skautek, których członkiem jest Związek Harcerstwa Polskiego, swoimi działaniami wspierają realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju. ZHP rozpoczęło aktywność w tym zakresie od edukacji harcerek i harcerzy – zarówno w trakcie spotkań, jak i za pomocą materiałów dostępnych w wewnętrznym Intranecie. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 4.

- **Regularna komunikacja wewnętrzna nt. działań NGO w powiązaniu z Agendą 2030**

Entuzjazm po jednym spotkaniu szybko opadnie, jeśli nie będzie podtrzymywany przez regularną komunikację. Pracownicy oraz wolontariusze powinni rozumieć, jak plany i działania organizacji są powiązane z Celami Zrównoważonego Rozwoju – tak, aby sami mogli odnajdywać takie powiązania w swojej bieżącej pracy. Podczas spotkań otwierających i zamykających projekty warto wspominać o tym, w jaki sposób podejmowane aktywności wpływają na realizację Agendy 2030.

- **Materiały o Celach Zrównoważonego Rozwoju dla pracowników i wolontariuszy**

Materiały edukacyjne na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju będą doskonałym uzupełnieniem informacji przekazywanych pracownikom i wolontariuszom organizacji, np. w trakcie warsztatu o Agendzie 2030. Warto zadbać, aby materiały były łatwo dostępne – np. na platformie, z której korzysta organizacja do codziennej pracy lub zostawione w widocznym, często odwiedzanym miejscu w biurze.

DOBRE CELE

Kampania edukacyjna Dobre Cele powstała, aby w sposób prosty i przystępny dla każdego, przekazać i wyjaśnić skomplikowane zagadnienia Agendy 2030 oraz umieścić je w lokalnym, polskim kontekście. Interaktywna strona internetowa oraz infografiki przygotowane z myślą o każdym z 17 Celów dostarczają najważniejszych informacji w pigułce – udostępnij je swoim pracownikom i wolontariuszom!

DOBRA PRAKTYKA

Światowa Organizacja Ruchu Skautowego (ang. *World Organization of the Scout Movement*) w 2019 roku wydała podręcznik, którego zadaniem jest budowanie świadomości młodych ludzi na temat Agendy 2030, pomoc harcerkom i harcerzom w zrozumieniu ich roli w realizacji 17 Celów (ang. *aware*), aktywne zaangażowanie się zarówno w ich realizację (ang. *ready to act*), jak i rzecznictwo (ang. *advocate*). Publikacji towarzyszą karty pracy. Organizacja stworzyła także kurs online na ten sam temat, dostępny dla skautów w 3 wersjach językowych. Więcej: [KLIK](#) i [KLIK](#)

Zdj. 5.

WYKORZYSTAJ WSZYSTKIE KANAŁY KOMUNIKACJI

Komunikacji wewnętrznej, skierowanej do pracowników i wolontariuszy, powinna towarzyszyć komunikacja zewnętrzna, dedykowana przede wszystkim społeczności skupionej wokół organizacji, a także m.in. sponsorom i władzom samorządowym. W działaniach podnoszących świadomość warto skoncentrować się na wskazywaniu powiązań między działaniami NGO, a realizacją Celów Zrównoważonego Rozwoju, a także na przesłaniu, że SDGs są istotne dla nas wszystkich – dla każdej Kowalskiej i każdego Kowalskiego – ponieważ Cele bezpośrednio dotyczą kwestii związanych z codziennym życiem wszystkich ludzi.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska w każdej prezentacji o swojej działalności oraz we wszystkich propozycjach współpracy odnosi się do Celów Zrównoważonego Rozwoju i wyróżnia te z nich, na które ma największy wpływ, dzięki wykonywanej pracy.

Zdj. 6.

Informacje o Celach Zrównoważonego Rozwoju w propozycjach współpracy

Trudno wskazać inny sektor, który tak mocno bazuje na współpracy, jak organizacje pozarządowe. Warto informować, zarówno obecnych, jak i potencjalnych partnerów, o wkładzie, który NGO wnosi w realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju. Pozwoli to nie tylko na budowanie świadomości na temat 17 Celów, ale także może przyczynić się do pozytywnego wyróżnienia się na tle organizacji, które nie komunikują tych aspektów w otwarty sposób. Informacje o realizowanych SDGs przydadzą się także w procesie aplikacji o granty i dofinansowania.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Katalyst Education na swojej stronie internetowej, w zakładce poświęconej współpracy z firmami, zawarła ogólną propozycję nawiązania partnerstwa. Oprócz tego wskazuje na dwa Cele Zrównoważonego Rozwoju, do realizacji których przyczyniać będzie się podjęta współpraca. Dla decydentów po stronie biznesu to ważna informacja, pomagająca połączyć działalność Fundacji z celami strategicznymi ich organizacji. Więcej: [KLIK](#)

Ikony Celów Zrównoważonego Rozwoju

Ogłaszacie plany na najbliższy rok, otwieracie nowy projekt, a może zaplanowaliście ciekawe wydarzenie? Wszystkie takie działania warto zestawić z Celami Zrównoważonego Rozwoju! Zastanówcie się, do realizacji którego z Celów przybliży nas Wasze działanie i zakomunikujcie to z pomocą ikon SDGs. Świetnie sprawdzą się także w postach w mediach społecznościowych, newsletterach czy artykułach na blogu.

DOBRE CELE

Aby pomóc odbiorcom zrozumieć szerszy kontekst działań, w komunikowaniu aktywności podejmowanych przez organizację pozarządową można użyć oficjalnych grafik 17 Celów (lub jednego, najbardziej powiązanego z daną kwestią, SDG). Grafiki warto połączyć z odnośnikiem do materiałów kampanii edukacyjnej Dobre Cele (np. za pomocą kodu QR), które wspierają budowanie znajomości Agendy 2030.

CZY WIESZ, ŻE...

Ikony SDGs, a także kody QR z odnośnikami do poszczególnych Celów, możesz bezpłatnie pobrać z **naszej strony?**

■ SDGs na stronie internetowej organizacji

Strona internetowa organizacji jest jednym z głównych źródeł informacji dla osób zainteresowanych jej działaniami. Oprócz wpisów o aktualnych inicjatywach, projektach i wydarzeniach, warto wygospodarować przestrzeń na edukację o Celach Zrównoważonego Rozwoju. Interaktywne materiały lub kolorowe grafiki zwiększą atrakcyjność całego portalu i zachęcą odbiorców do poszukiwania w nim informacji.

Zdj. 7.

DOBRA PRAKTYKA

Misją Fundacji Dobrych Inicjatyw jest łączenie ludzi w ramach projektów społecznych, które są zorganizowane wokół Celów Zrównoważonego Rozwoju. Czytając o każdej z tworzonych inicjatyw, znajdziemy ikony tych z 17 Celów, które są przez nią wspierane. Więcej: **KLIK**

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja im. Leśława A. Pagi wpisuje swoją aktywność w Cele Zrównoważonego Rozwoju i klarownie pokazuje, które z SDGs są najważniejsze z punktu widzenia jej działalności. Na stronie organizacji znajdziemy ikony Celów wraz z informacją, które z prowadzonych projektów przyczyniają się do ich realizacji. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 8.

DOBRA PRAKTYKA

Polskie Stowarzyszenie Rolnictwa Zrównoważonego „ASAP” na swojej stronie internetowej w sekcji „O nas” zamieściło informacje o Agendzie 2030. Wskazuje również, które z Celów są realizowane dzięki działaniom w ramach rolnictwa zrównoważonego oraz zrównoważonej produkcji żywności. Więcej: [KLIK](#)

DOBRE CELE

Do zwiększania wiedzy na temat SDGs świetnie sprawdzą się infografiki przygotowane dla każdego z 17 Celów w ramach kampanii edukacyjnej Dobre Cele. Zaproponowane treści mogą ukazywać się w formie cyklu (np. raz w tygodniu lub raz w miesiącu) albo otrzymać stałe miejsce na stronie. Co więcej, dodanie do gotowych materiałów lokalnego kontekstu (np. informacji o wyzwaniach, podejmowanych działaniach czy możliwości zaangażowania się), znacznie zwiększy nie tylko wiedzę o pracach organizacji, ale także wymiar edukacyjny podejmowanych działań!

CZY WIESZ, ŻE...

Infografiki dla wszystkich 17 Celów możesz bezpłatnie pobrać z [naszej strony?](#)

DOBRA PRAKTYKA

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, w ramach realizowanego międzynarodowego programu Global Challenges Local Solutions (GCLS), przygotowała kampanię motywacyjno-edukacyjną w oparciu o treści zawarte w infografikach kampanii edukacyjnej Dobre Cele. Powstało 17 plakatów w języku angielskim, których przekaz został dostosowany do grupy odbiorców programu GCLS, tj. do funduszy lokalnych (ang. *community foundations*) działających na terenie Europy. Opracowane materiały będą promowane także w przyszłości, w kolejnych działaniach programowych Global Challenges Local Solutions, o których piszemy na stronie [45 Inspirownika](#). Więcej: [KLIK](#)

The image shows a section titled "LEARNING MATERIALS" with three cards from the "GCLS Knowledge Hub". Each card is titled "LET'S GLOCALIZE" and "COMMUNITY FOUNDATIONS DRIVEN BY SDGs SPIRIT".

- Card 1 (SDG 17):** "ARE YOU A FACILITATOR OF PARTNERSHIPS AMONG LOCAL STAKEHOLDERS? TAKE A TEST & see how you can contribute to the SDG 17".
- Card 2 (SDG 16):** "HOW DO YOU CREATE SOCIALLY RESPONSIBLE ATTITUDES? TAKE A TEST & see how you can contribute to the SDG 16".
- Card 3 (SDG 15):** "DO YOU LOVE, RESPECT AND HELP NATURE? TAKE A TEST & see how you can contribute to the SDG 15".

Each card includes a link: "See the SDG [number] indicator in your country".

Zdj. 9.

SDGs w stopkach

Stopki mailowe, jak i te na stronach internetowych, to doskonałe miejsce, aby pokazać szerokiemu gronu interesariuszy, jak Twój NGO wspiera Cele Zrównoważonego Rozwoju. Dodatkowo grafiki w stopkach mogą zawierać hiperłącze, które przeniesie Twoich odbiorców na podstronę z informacjami zarówno na temat samej Agendy 2030, jak i działań podejmowanych przez Twoją organizację na rzecz jej realizacji. Możesz także skierować odbiorców na www.dobrecele.pl!

DOBRA PRAKTYKA

Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego PLGBC stworzyło stopkę na swojej stronie internetowej, w której pokazuje, które z Celów Zrównoważonego Rozwoju realizuje poprzez swoje działania – jest ich aż 10! Co więcej, „SDGsowa stopka” wyświetla się nie tylko na wszystkich podstronach głównego portalu, ale także na każdej ze stron dedykowanych poszczególnym projektom. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 10.

Wielki potencjał mediów społecznościowych

Facebook, Instagram, Twitter, TikTok... to tylko kilka z popularnych serwisów społecznościowych, na których swoje profile posiadają nie tylko organizacje pozarządowe, ale przede wszystkim zdecydowana większość Polek i Polaków. Popularność mediów społecznościowych powoduje, że są doskonałym miejscem do informowania o bieżących działaniach organizacji. Przygotowując treści można wykorzystać ikony SDGs jako element grafiki (np. ilustracja Celu 2. z okazji Światowego Dnia Żywności; Celu 12. z okazji Międzynarodowego Dnia Bez Kupowania; Celu 15. z okazji Międzynarodowego Dnia Różnorodności Biologicznej; Celu 3. z okazji Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego), a w treści posta lub nagraniu – rozwinąć i wyjaśnić istniejące powiązania.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Carrots w 2019 roku stworzyła dwuletni program edukacyjno-programistyczny Hacking Carrots, który oparła o... Cele Zrównoważonego Rozwoju! Projekt był promowany m.in. poprzez kanały w mediach społecznościowych Fundacji, gdzie podkreślano przyświecającą mu misję – aktywizację kobiet w obszarach nowych technologii oraz ukierunkowanie działań innowatorów na problemy określone przez Agendę 2030. Więcej:

KLIK

Zdj. 11.

Wyróżnij się hasztagami

Hasztag to dowolne słowo lub fraza poprzedzone znakiem „#”, które pomagają nam tematycznie organizować treści publikowane w mediach społecznościowych. Po kliknięciu w hasztag zostajemy przeniesieni do zbioru wszystkich treści, które zostały nim oznaczone, co pozwala na dalsze poszukiwanie wiedzy na interesujący nas temat. Jakich hasztagów używać, aby podkreślić powiązania z Celami Zrównoważonego Rozwoju? Warto wypróbować zarówno te w języku polskim, jak i angielskim oraz wykorzystać numery i nazwy Celów, np.: #celezrównoważonegorozwoju #sustainabledevelopmentgoals #SDGs #2030agenda #SDG1 #Cel2 #GoodHealthandWellbeing #DobraJakośćEdukacji #DobreCele.

DOBRE CELE

Szata graficzna kampanii edukacyjnej Dobre Cele świetnie sprawdza się w komunikacji w mediach społecznościowych – uśmiechnięte emotikonki i żywe kolory przyciągają uwagę, a ciekawe i przystępnie zaprezentowane treści pozwalają zatrzymać ją na dłużej. Przygotowaliśmy także 17 testów, które pozwalają sprawdzić, na ile każdy z nas realizuje w swoim życiu każdy z SDGs.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

Sprawdź się w teście dotyczącym Celu 1, a potem przejdź do kolejnych! **KLIK**

▪ Spoty wideo

Animacje przyciągają uwagę odbiorców, dlatego dobrym pomysłem na działania edukacyjne może być wyświetlanie krótkich filmików na temat 17 Celów. Takie materiały multimedialne mogą pojawić się m.in. na wydarzeniach (wewnętrznych i zewnętrznych) organizowanych przez Twój NGO, na stronie internetowej, czy na kanałach w mediach społecznościowych.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska przygotowała krótką animację, w której pokazuje, w jaki sposób działania fundacji przyczyniają się do tworzenia lepszego świata – takiego, w którym odpowiada się na wyzwania Celów Zrównoważonego Rozwoju, oraz w jaki sposób każdy z nas, jako konsument, może ten proces wspierać. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 12.

DOBRA PRAKTYKA

Choć Nadleśnictwo Oborniki formalnie nie należy do trzeciego sektora, to nakręcone przez nie filmiki nawiązujące do Celów Zrównoważonego Rozwoju nie tylko zasługują na wyróżnienie, ale także naśladowanie przez organizacje pozarządowe! W ramach kampanii edukacyjno-informacyjnej o zrównoważonym użytkowaniu zasobów naturalnych, Nadleśnictwo stworzyło serię filmików „Lasy robią klimat”, w której poruszono takie tematy jak wpływ lasu i kąpieli leśnych na zdrowie i równowagę psychiczną (Cel 3.), konsumpcja i wpływ decyzji indywidualnych na losy planety (Cel 12.) czy odpowiedzialne korzystanie z zasobów wodnych (Cel 6.). Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 13.

Zdj. 14.

DOBRE CELE

W ramach kampanii edukacyjnej Dobre Cele przygotowaliśmy spot informacyjny, w którym pokazujemy rolę, jaką każdy z nas odgrywa w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Nasze działania mają moc zmieniać świat!

Pobierz spot edukacyjny

▪ Raporty z działalności NGO i inne publikacje

Choć w świecie organizacji pozarządowych sprawozdania z działalności nie są jeszcze tak popularne, jak w sektorze prywatnym, to coraz więcej NGO zaczyna wykorzystywać je do komunikowania interesariuszom podsumowania działań podejmowanych w wybranym okresie. Jeśli któreś z nich nawiązywało do Celów Zrównoważonego Rozwoju, z pewnością warto o tym wspomnieć! Podobne możliwości pojawiają się również przy innych publikacjach wydawanych przez organizację.

DOBRA PRAKTYKA

The Destiny Trust dba o samopoczucie i edukację bezdomnych dzieci oraz innych grup młodych ludzi znajdujących się w niekorzystnej sytuacji. Fundacja, oprócz sprawozdania finansowego, co roku publikuje również raport wpływu. Znajdziemy w nim między innymi informacje o Celach Zrównoważonego Rozwoju, do których realizacji przyczyniają się działania NGO. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 15.

DOBRA PRAKTYKA

Polskie Stowarzyszenie Budownictwa Ekologicznego (PLGBC) podejmuje wysiłki, aby zaznaczyć rolę budownictwa w procesie dążenia do zrównoważonego rozwoju, wynikającego z zadań i wskaźników opisanych w Agendzie 2030. Aby upowszechnić dobre praktyki obecne na polskim rynku, Stowarzyszenie wydało raport „SDGs w budownictwie”, w którym firmy członkowskie prezentują inicjatywy wpisujące się w poszczególne Cele. Na stronie internetowej PLGBC możemy zapoznać się z raportami z poszczególnych edycji projektu. Więcej: [KLIK](#)

WYDARZENIA Z PIERWIASTKIEM SDG

Wydarzenia, zarówno organizowane stacjonarnie, jak i – szczególnie od wybuchu pandemii COVID-19 – zdalnie, to doskonała okazja do spotkań sympatyków organizacji pozarządowych i osób zainteresowanych tematami, którymi zajmuje się dany NGO. Gromadząc niejednokrotnie bardzo różnorodne grono odbiorców, otrzymujemy możliwość dostarczenia im wiedzy także na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz zachęcenia do wspólnych działań na rzecz ich realizacji!

DOBRA PRAKTYKA

Niemiecka organizacja pozarządowa Engagement Global odwiedza miejskie festiwale swoim przerobionym pojazdem cyrkowym, z którego – na wiele oryginalnych sposobów – pokazuje mieszkańcom, jak mogą działać na rzecz Celów Zrównoważonego Rozwoju. Jednym z nich są gogle VR (okulary do rzeczywistości wirtualnej), dzięki którym można doświadczyć, z jakimi wyzwaniami w zakresie realizacji SDGs mierzą się mieszkańcy innych części świata⁹. Innym, cieszącym się popularnością sposobem edukowania uczestników spotkań jest... wielka Jenga! Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 16.

⁹ Filmy można obejrzeć i bezpłatnie pobrać ze strony <https://unvr.sdgactioncampaign.org/vr-films/#.YwnfJHYza3B>.

▪ Festiwale, festyny, pikniki

Wydarzenia artystyczne czy popularne w Polsce dni miast i festyny, dają przestrzeń przedstawicielom trzeciego sektora. Organizując własne stoisko, możemy dotrzeć do nowej grupy osób i opowiedzieć im o swojej działalności oraz o tym, jak łączy się z realizacją Celów Zrównoważonego Rozwoju! Sprawdź wydarzenia organizowane np. przez samorząd lokalny – szczególnie w okresie letnim, kiedy jest ich najwięcej – zastanów się, jak możesz do nich dołączyć.

DOBRA PRAKTYKA

Open'er Festival to polski festiwal muzyczny odbywający się od 2003 roku. Od kilkunastu lat jego nieodłącznym elementem jest strefa NGO, dzięki której uczestnicy wydarzenia co roku mogą zapoznać się z działalnością kilkudziesięciu organizacji pozarządowych. Na festiwalu kilkakrotnie pojawiła się m.in. organizacja studencka AIESEC, promująca Cele Zrównoważonego Rozwoju i oparte na nich programy wolontariatu i praktyk międzynarodowych. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 17.

W wydarzenia organizowane przez NGO

Zaproszenia na konferencje i webinary organizowane przez NGO i inne organizacje niezwykle często trafiają do naszych skrzynek pocztowych. Jednak nadal rzadko widzimy oparcie agendy wydarzenia na Celach Zrównoważonego Rozwoju. Warto zaznaczyć, że uwzględnienie 17 Celów w trakcie prelekcji i rozmów, pozwoli spojrzeć na znane tematy z nowej perspektywy i zbuduje świadomość odbiorców w zakresie Agendy 2030.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Habitat for Humanity Poland w październiku 2022 roku już po raz dziewiąty zorganizowała Forum Mieszkaniowe. Tym razem oś wydarzeń stanowiły Cele Zrównoważonego Rozwoju, a hasłem przewodnim konferencji było „Zrównoważone mieszkalnictwo. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w Polsce poprzez wykorzystanie istniejących zasobów i narzędzi”. Jeden ze zorganizowanych paneli dyskusyjnych dotyczył wpływu Agendy 2030 na rozwój miast oraz roli, jaką w tym procesie mają do odegrania różni interesariusze, m.in. organizacje pozarządowe, deweloperzy oraz architekci. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu co dwa lata organizuje Targi CSR, największe w Polsce wydarzenie poświęcone społecznej odpowiedzialności biznesu. Ostatnia, dziewiąta edycja, odbyła się w maju 2022 roku i po raz kolejny w dużej mierze skupiła się wokół 17 Celów i ich realizacji – i to nie tylko przez biznes! Stoiska każdego z kilkudziesięciu wystawców zostały opatrzone ikoną bądź ikonami Celów, które dana organizacja realizuje poprzez swoją działalność. Wiele paneli i dyskusji poświęconych było tematowi Agendy 2030, a dodatkowo odwiedzający wydarzenie mogli zapoznać się z wystawą edukacyjną Dobrych Celów! Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 18.

Zdj. 19.

Zdj. 21.

DOBRA PRAKTYKA

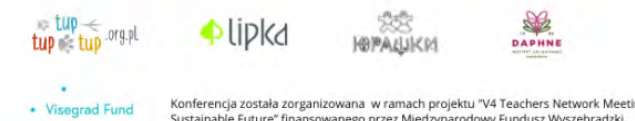
Misją Melton Foundation jest wykorzystanie współpracy międzykulturowej w celu rozwiązania problemów współczesnego świata. Fundacja od 2020 roku organizuje coroczny, 48-godzinny hackathon SDG Innovation Challenge, do udziału w którym zapraszano zespoły młodych Afrykańczyków. Celem wydarzenia jest wypracowanie innowacyjnych projektów, które pomogą w realizacji założeń Agendy 2030 na poziomie lokalnym. Najlepsze pomysły mają szansę na nagrody, m.in. na wyróżnienie publiczności (głosowanie odbywa się za pośrednictwem mediów społecznościowych) lub inkubację projektu przy wsparciu ekspertów. Motywem przewodnim hackathonu w 2022 roku był Cel 17. i rozwiązania globalnych wyzwań tworzone przy udziale młodzieży. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 20.

NAUCZYCIELE PRZYSZŁOŚCI - RAZEM DLA ŚRODOWISKA

ORGANIZATORZY

Konferencja została zorganizowana w ramach projektu "14 Teachers Network Meeting - Sustainable Future" finansowanego przez Międzynarodowy Fundusz Wyszehradzki.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja CultureLab we wrześniu 2022 roku zorganizowała międzynarodową konferencję dla nauczycieli przedszkolnych pod tytułem „Nauczyciele Przyszłości – razem dla środowiska”. Motywem przewodnim wydarzenia była edukacja o zrównoważonym rozwoju, z naciskiem na Cele Środowiskowe: 6., 12., 13., 14. i 15. W spotkaniu wzięło udział około 100 nauczycielek i nauczycieli z Czech, Słowacji, Ukrainy oraz Polski. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

YouthSpeak Forum to wydarzenie, którego koncepcję stworzył globalny oddział stowarzyszenia AIESEC, którego celem jest umożliwienie młodym ludziom na całym świecie przyczyniania się do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Formuła wydarzenia łączy prelekcje eksperckie i warsztaty budowania umiejętności. Ostatnia edycja YouthSpeak Forum w Polsce odbyła się w czerwcu 2021 roku. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Grupa Zagranica, federacja polskich organizacji pozarządowych, od lat zajmuje się koordynacją krajowej edycji Tygodnia Edukacji Globalnej (TEG) – międzynarodowej inicjatywy podnoszącej świadomość i zachęcającej do wspólnej zmiany świata, przy wykorzystaniu edukacji globalnej. Od 2016 roku wydarzenie skupia się na promocji Celów Zrównoważonego Rozwoju – co roku wybierany jest inny motyw przewodni oraz Cele, na które warto położyć szczególny nacisk. Do udziału w TEG zapraszane są m.in. NGO oraz publiczne i prywatne szkoły, które mogą włączyć się w obchody m.in. poprzez zorganizowanie warsztatów, wystaw, konkursów czy pokazów filmowych. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 22.

Zdj. 23.

▪ Gadżety promujące Cele Zrównoważonego Rozwoju

Gadżety mogą być świetną formą promowania Celów Zrównoważonego Rozwoju, szczególnie w trakcie wydarzeń stacjonarnych. Aby jednak nie działać wbrew Celowi 12., mówiącemu o zrównoważonej konsumpcji i produkcji, warto dokładnie przemyśleć, jakie materiały nie przyniosą więcej szkody niż pożytku. Zanim zakupimy nowe rzeczy, warto rozważyć własnoręczne zrobienie gadżetów – wolontariusze Twojej organizacji na pewno z chęcią pomogą!

DOBRA PRAKTYKA

Harcerze z 13 RDW „Czarna Trzynastka” w ramach promocji Celów Zrównoważonego Rozwoju wśród lokalnej społeczności, własnoręcznie upiekli pierniki, na których za pomocą lukru namalowali ikony wszystkich 17 Celów. W ramach akcji młodzi ludzie zachęcali także do podejmowania działań indywidualnych – przekazali swoje propozycje oraz zachęcali w mediach społecznościowych do wspólnego wymyślenia innych. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 24.

Zdj. 25.

DOBRA PRAKTYKA

Na całym świecie jednym z najpopularniejszych gadżetów związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju są przypinki z okręgiem w 17 kolorach. Pierwsze przypinki nosili przedstawiciele ONZ i podlegających jej agend. Obecnie te małe gadżety stały się popularnym dodatkiem także wśród reprezentantów trzeciego sektora, którzy dumnie pokazują je na wydarzeniach, w których biorą udział – a tym samym promują Agendę 2030!

Zdj. 26.

Zdj. 27.

DOBRA PRAKTYKA

Innym niezwykle popularnym materiałem promocyjnym związanym z SDGs są kolorowe kostki i plansze prezentujące 17 Celów. Choć korzysta z nich już wiele organizacji, gwarantujemy, że nie spowszedniały! Bezpłatny projekt piankowych kostek, jak i inne ciekawe materiały, można znaleźć tutaj: [KLIK](#)

KONKURSY I PROGRAMY GRANTOWE

Konkursy i programy grantowe to świetny sposób na zmotywowanie i wyróżnienie osób lub organizacji działających na rzecz realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju, a także doskonała okazja do przekazania sprawczości w ręce szerszej społeczności. Z punktu widzenia działalności NGO, warto zwrócić uwagę na możliwości samodzielnego zorganizowanie takich aktywności lub włączenie się do już organizowanych przez inne podmioty (o czym piszemy więcej w ostatnim rozdziale *Inspirownika*).

DOBRA PRAKTYKA

Global Challenges Local Solutions (GCLS) to program realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce, a finansowany przez Fundację Charlesa Stewarta Motta. W ramach programu przyznawane są granty dla funduszy lokalnych (ang. *community foundations*), działających na terenie Europy, i wdrażają lokalne rozwiązania odpowiadające na globalne wyzwania ujęte w Celach Zrównoważonego Rozwoju. Od 2017 roku przyznano 57 dotacji na łączną kwotę około 700 000 dolarów. Granty otrzymały fundusze lokalne z 16 krajów, w tym z Polski. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Od 2016 roku Fundacja CSR Res Severa organizuje Festiwal Filmów Odpowiedzialnych „17 Celów”, konkurs dedykowany filmom z zakresu Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz społecznej odpowiedzialności biznesu. Zgłoszenia przyjmowane są od trzech rodzajów podmiotów: organizacji pozarządowych, jednostek samorządu terytorialnego oraz firm. W ciągu siedmiu edycji do konkursu zgłoszono ponad 350 filmów. Festiwalom zorganizowanym w 2018 i 2019 roku towarzyszył Przegląd Filmów Odpowiedzialnych „17 Celów”, w ramach którego w kilku wielkopolskich miastach odbyły się pokazy nagrodzonych filmów wraz z prelekcjami ekspertów z zakresu zrównoważonego rozwoju i Agendy 2030. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 28.

DOBRA PRAKTYKA

Stowarzyszenie Narodów Zjednoczonych w Polsce (UNAP) regularnie organizuje konkursy, których celem jest zapoznanie młodzieży z Agendą 2030 i zachęcenie do podejmowania działań na jej rzecz. W 2020 roku zorganizowano konkurs fotograficzny „Podejmij wyzwanie SDGs”, skierowany do uczniów szkół średnich. Zadaniem uczestników było uchwycenie na fotografii, jak Cele Zrównoważonego Rozwoju są realizowane w ich otoczeniu: rodzinie, szkole czy lokalnej społeczności. W 2020 roku jeden z konkursów dotyczył zrównoważonych postanowień noworocznych, którymi młodzi ludzie dzielili się w swoich mediach społecznościowych. Więcej: [KLIK](#) oraz [KLIK](#)

Zdj. 29.

Zdj. 30.

DOBRA PRAKTYKA

Brytyjska organizacja charytatywna The One World Centre, zlokalizowana na wyspie Man, zajmuje się edukacją na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego świata. Fundacja regularnie organizuje konkursy artystyczne, których tematem przewodnim są Cele Zrównoważonego Rozwoju. Dzięki kilku kategoriom wiekowym, do udziału w konkursach zachęcane są zarówno dzieci, młodzież, jak i dorośli. Powyżej prezentujemy zdjęcie z ostatniej edycji konkursu, poświęconej Celowi 16. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 31.

DOBRA PRAKTYKA

Konkurs Stowarzyszenia Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce o tytuł „Dobroczynicy roku” powstał w 1997 roku, aby promować prospołeczne działania biznesu. Wiele firm w Polsce angażuje się w projekty odpowiedzialne społecznie nie zdając sobie sprawy, że ich inicjatywy wpisują się w realizację globalnych priorytetów ujętych w SDGs. Dlatego już od pięciu lat organizatorzy konkursu pytają wnioskodawców o to, który z Celów Zrównoważonego Rozwoju jest najbliższy ich projektowi. W ten sposób zamierzają podnieść świadomość na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju wśród polskich przedsiębiorców i organizacji pozarządowych. Z analizy informacji zamieszczonych we wnioskach wynika, że w ciągu pięciu edycji konkursu, w projektach zgłaszanych przez firmy najczęściej pojawiały się Cele 3., 4. oraz 10. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Na początku 2022 roku fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej stworzyła miesięczne wyzwanie „4 kroki na rzecz sprawiedliwszego świata”, do którego zaprosiła nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz ich uczniów z całej Polski. Organizatorzy zapewnili materiały wprowadzające w temat Celów Zrównoważonego Rozwoju oraz cotygodniowe wiadomości, które miały pomóc nie tylko w poznaniu lokalnego wymiaru globalnych wyzwań, ale i w podjęciu konkretnych działań, aby je rozwiązać. Więcej: [KLIK](#)

DZIAŁANIA EDUKACYJNE

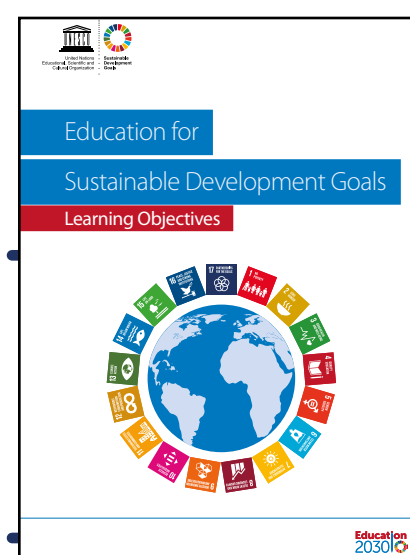
▪ Edukacja formalna

Edukacja formalna zakłada obecność zorganizowanego procesu kształcenia. W odniesieniu do SDGs, przykładem działań edukacji formalnej jest stworzenie programu nauczania lub scenariuszy lekcji uwzględniających 17 Celów, a także przeprowadzenie szkoleń dla nauczycieli z zakresu Agendy 2030 i edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

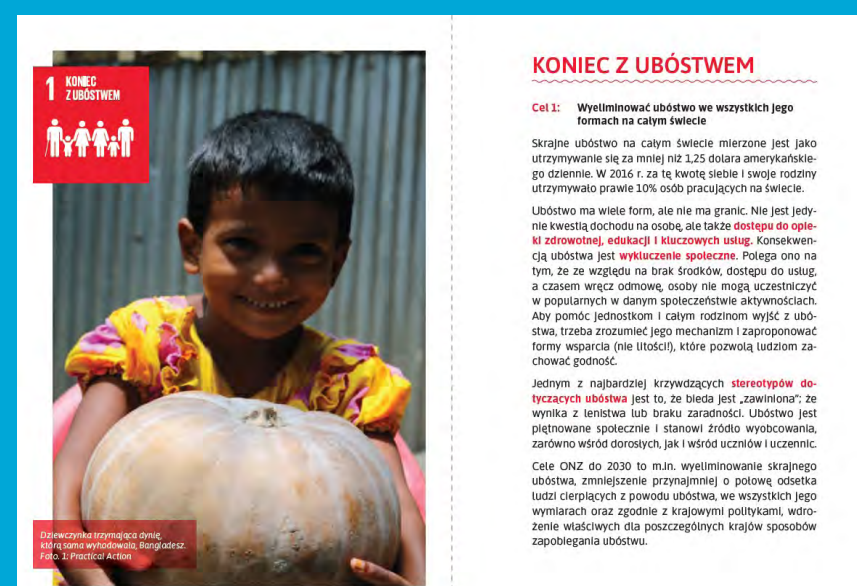
- Education for SDGs: learning objectives [KLIK](#)

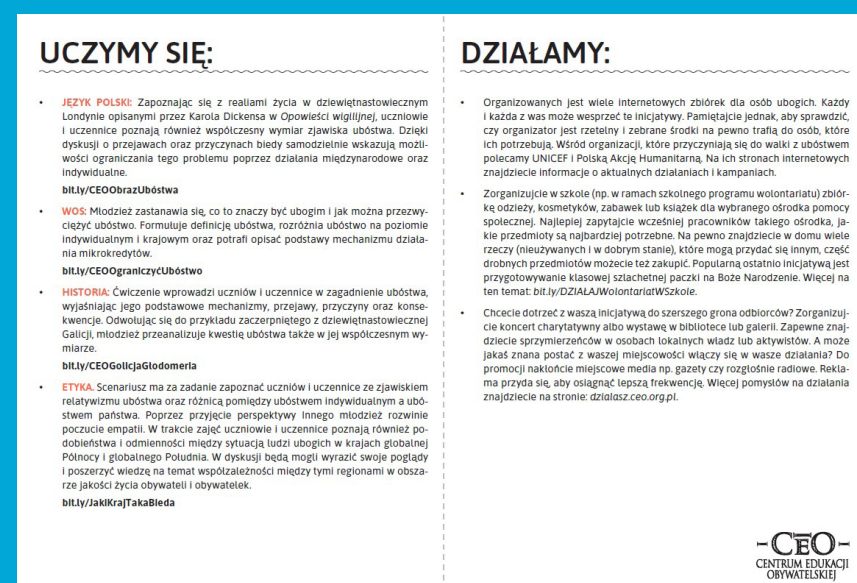
DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej od niemal 30 lat wspiera dziesiątki tysięcy nauczycielek, nauczycieli oraz dyrektorek i dyrektorów ze szkół w całej Polsce, dostarczając narzędzia i innowacyjne metody nauczania, które przygotowują młodych ludzi do radzenia sobie z wyzwaniami współczesnego świata. Od 2016 roku Fundacja publikuje wysokiej jakości materiały, które edukują nauczycielki i nauczycieli na temat Celów Zrównoważonego Rozwoju i pozwalają na przystępne przekazywanie tej wiedzy młodzieży. Jednym z najciekawszych projektów są „Ścieżki do Celów”, w ramach których przygotowano m.in. liczne scenariusze zajęć. Więcej: [KLIK](#) i [KLIK](#)

Wszystkie materiały CEO dostępne są tutaj: [KLIK](#)

Zdj. 32.

Zdj. 33.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja CultureLab przygotowuje materiały edukacyjne skierowane do najmłodszych odbiorców, bezpośrednio nawiązujące do Celów Zrównoważonego Rozwoju. Autorskie bajki, gry i piosenki podzielono na pięć obszarów: prawa dziecka, społeczeństwo, społeczeństwo obywatelskie, środowisko i Warszawa. Pozwalają one w przystępny sposób zapoznać się z takimi tematami jak zmiana klimatu, energia odnawialna czy miasto przyjazne dziecku. Strona fundacji umożliwia też prostą nawigację po materiałach związanych z poszczególnymi Celami. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja Centrum Edukacji Obywatelskiej przygotowała cykl „Opowieści o migracji”. Składa się on z pięciu filmów krótkometrażowych przedstawiających osoby z doświadczeniem migracji. Każdemu z filmów towarzyszą materiały dla pracy z młodzieżą, a wśród zaproponowanych pytań do dyskusji znajdziemy też te, dotyczące Celów Zrównoważonego Rozwoju.

Realizując Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ 2030, możemy wykorzystywać rozwojowy potencjał migracji oraz wesprzeć jej korzystne rezultaty. **Migracje to sprawa nas wszystkich.**

Zdj. 34.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

Seria filmów krótkometrażowych „Opowieści o migracjach” wraz z materiałami dodatkowymi:

1. Opowieści o migracjach: [KLIK](#)
2. Opowieść Senait o migracji: [KLIK](#)
3. Opowieści o migracji Stanisława: [KLIK](#)
4. Opowieści o migracji Krysi i Łukasza: [KLIK](#)
5. Opowieść Mahmouda: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

W lipcu 2022 roku Stowarzyszenie Narodów Zjednoczonych w Polsce (UNAP) zorganizowało Letnią Akademię Zrównoważonego Rozwoju. Akademia to 4-dniowe bezpłatne warsztaty dla osób w wieku 19-25 lat, skupione na Celach Zrównoważonego Rozwoju oraz związanych z nimi tematach, m.in. klimatu, transformacji energetycznej czy tworzenia i realizacji projektów społecznych. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 35.

▪ Edukacja nieformalna

Organizacje pozarządowe mogą także wspierać oraz samodzielnie organizować aktywności w ramach edukacji nieformalnej. Zastanów się, jak działalność Twojego NGO łączy się z 17 Celami, a następnie jaką wiedzę (i w jakiej formie) możesz przekazać odbiorcom, aby wsparli Cię w realizacji zarówno misji NGO, jak i Agendy 2030!

DOBRA PRAKTYKA

Od 2016 roku wolontariusze odwiedzają szkoły, aby opowiedzieć uczniom o Celach Zrównoważonego Rozwoju w ramach międzynarodowego projektu World's Largest Lesson. Tylko w 2019 roku, dzięki WLL, o 17 Celach dowiedziało się niemal 18 mln dzieci ze 160 krajów. W Polsce realizację projektu koordynuje jeden z partnerów kampanii edukacyjnej Dobre Cele, organizacja studencka AIESEC. Dzięki zaangażowaniu 195 wolontariuszy z ponad 40 krajów ostatnia edycja projektu, która odbyła się w listopadzie 2022 roku, pozwoliła na zorganizowanie warsztatów o Celu 12. dla 1 430 uczniów z warszawskich szkół. Więcej: [KLIK](#) i [KLIK](#)

Zdj. 36.

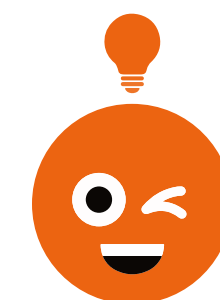

DOBRE CELE

W marcu 2022 roku powstała plenerowa wystawa edukacyjna Dobrych Celów, która od tamtej pory odwiedza kolejne lokalizacje w całej Polsce. Wystawa składa się z 18 stałych plansz (1 ogólnej, przedstawiającej koncepcję i Agendę 2030, oraz 17 dedykowanych poszczególnym Celom), do których miejscowość-gospodarz może dodać kolejne, informujące o działaniach lokalnych podejmowanych w zakresie realizacji SDGs. Każda z plansz jest wyposażona w kod QR, dzięki któremu naukę o Celach Zrównoważonego Rozwoju można kontynuować także po zakończeniu wystawy!

DOBRA PRAKTYKA

Wystawa Dobrych Celów może docierać do kolejnych Polek i Polaków dzięki współpracy zarówno z samorządami lokalnymi, jak i organizacjami pozarządowymi. Decyzję o wypożyczeniu wystawy podjęły m.in. ogrody zoologiczne w Warszawie i Wrocławiu. Dzięki wyeksponowaniu plansz w najważniejszych miejscach w zoo, wiedza o 17 Celach trafia do jeszcze większej liczby osób! Obok prezentujemy zdjęcia z obu wystaw.

Interesuje Cię wypożyczenie lub wydrukowanie wystawy? Napisz do nas!

Ambasadorzy Celów Zrównoważonego Rozwoju

Ambasadorzy SDGs to osoby i organizacje, które świetnie znają zagadnienia Agendy 2030, promują jej założenia wśród społeczności oraz intensywnie działają, aby przyczynić się do realizacji poszczególnych zadań i zaangażować w nie inne osoby.

DOBRA PRAKTYKA

W 2016 roku Fundacja Global Compact Poland stworzyła program Ambasadorów Celów Zrównoważonego Rozwoju. Aby założenia Agendy 2030 dotarły do jak najszerszego grona odbiorców, do współpracy zaproszono osobistości ze świata kultury, sztuki, nauki, literatury czy sportu, które wyraziły chęć wspierania swoim autorytetem 17 Celów. Wśród ambasadorów znaleźli się Ewa Ewart, Elżbieta Penderecka, Mateusz Damięcki czy Krzysztof Zanussi. Więcej: [KLIK](#)

Ambasadorzy Zrównoważonego Rozwoju Global Compact w Polsce działają w oparciu o dokument opracowany przez United Nations Global Compact „SDG Compass”. Jest to dokument, który buduje powiązanie pomiędzy 4 obszarami działań UN Global Compact (prawa człowieka, standardy pracy, ochrona środowiska, przeciwdziałanie korupcji), a 17 Celami Zrównoważonego Rozwoju ONZ. W związku z powyższym United Nations Global Compact wraz z lokalnymi sieciami (w tym Global Compact w Polsce) jest jednym z kluczowych kanałów współpracy ONZ z biznesem, sektorem nauki, kultury, sztuki, administracji oraz społeczeństwa obywatelskiego, w celu możliwie pełnej realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju ONZ.

Zdj. 39.

DOBRA PRAKTYKA

Od 2016 roku w Belgii organizowana jest kampania *SDG Voices*, której zadaniem jest wybór ambasadorów 17 Celów, w celu podnoszenia świadomości społeczeństwa na temat zagadnień zawartych w Agendzie 2030. Warto zauważyć, że ambasadorami zostają wyłącznie NGO, jako reprezentanci sektora, który – w ocenie organizatorów – ma największy wpływ na zachęcenie obywateli do wspólnych działań. Więcej: [KLIK](#)

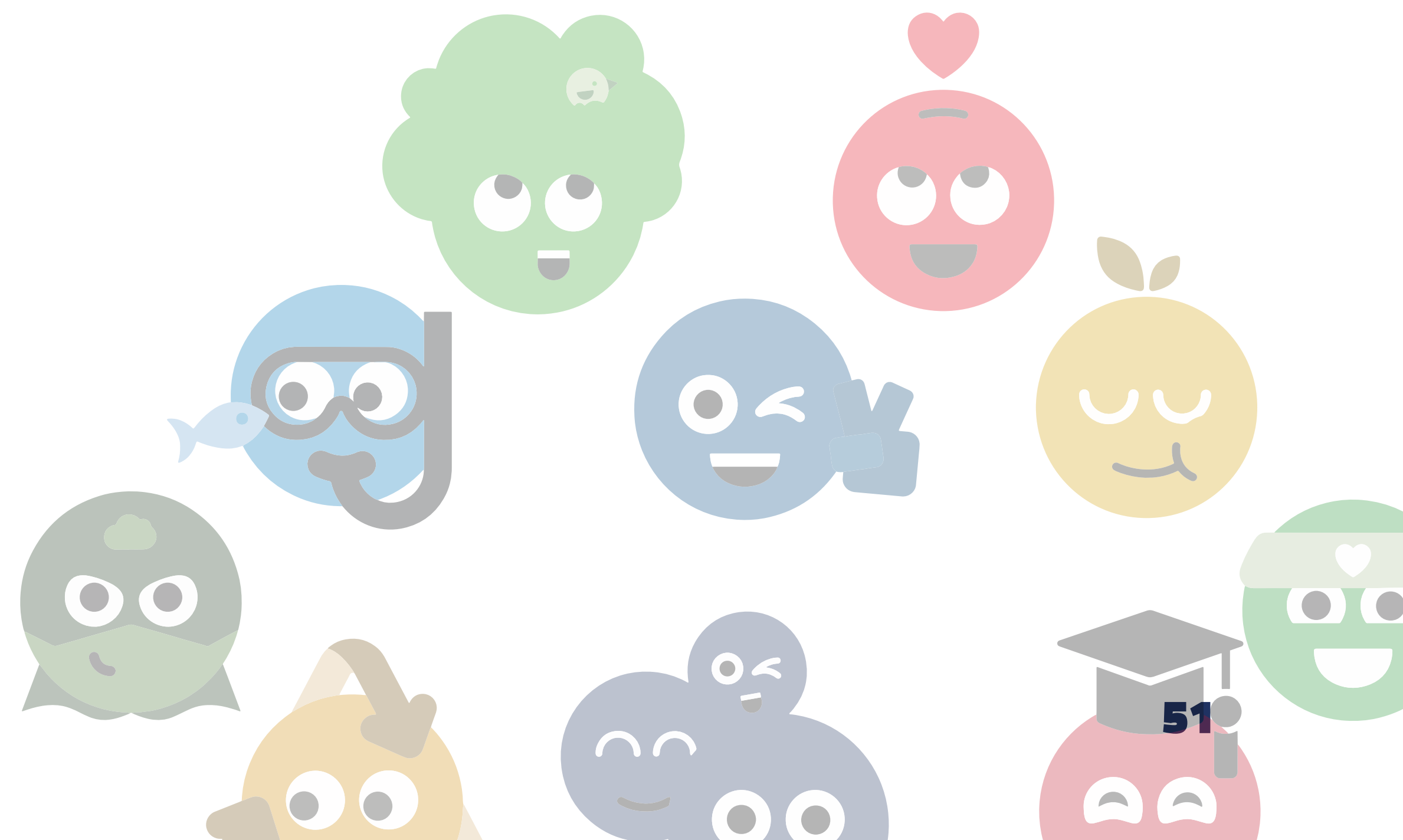

Zdj. 40.

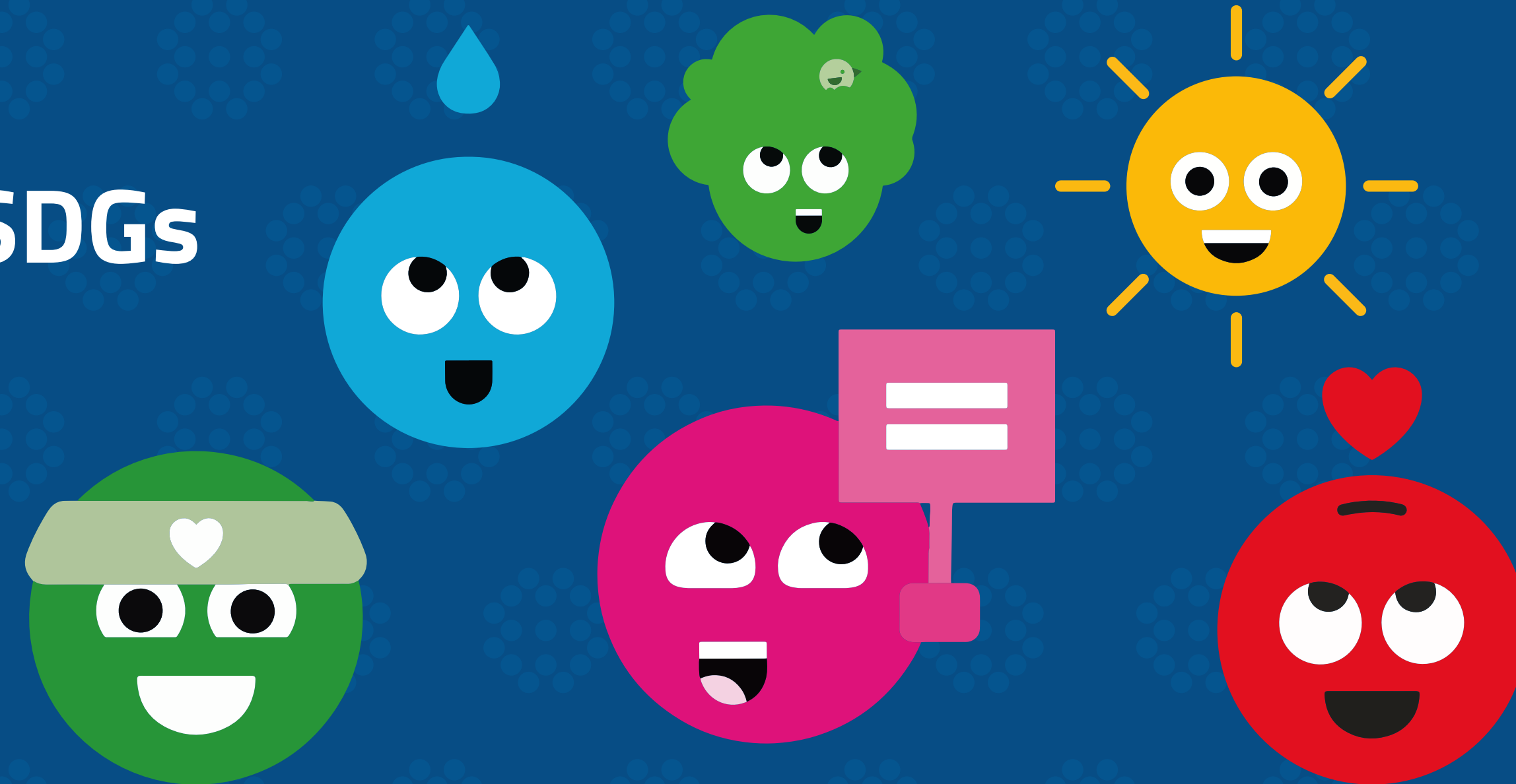

DOBRA PRAKTYKA

Inną formę programu ambasadorskiego na rzecz SDGs zaprezentowało Stowarzyszenie Narodów Zjednoczonych w Polsce (UNAP). Program „Ambasador Zrównoważonego Rozwoju”, prowadzony od 2020 roku, jest skierowany do uczniów szkół średnich i ma na celu promocję SDGs wśród młodych ludzi. Uczestnicy programu otrzymują wiedzę i wsparcie od doświadczonych mentorów, a w trakcie swojej kadencji mają za zadanie m.in. zorganizowanie co najmniej dwóch projektów społecznych skupionych na budowaniu świadomości na temat 17 Celów. Więcej: [KLIK](#)

Dlaczego w komunikacji na temat SDGs warto wykorzystywać Dobre Cele?

1. Kiedy koniec świata staje się świętem ruchomym, postaw na pozytywny przekaz

Każdego dnia jesteśmy bombardowani ogromną ilością informacji. Nagłówki pierwszych stron gazet i serwisów internetowych udowadniają, że najlepiej sprzedaje się to, co wywołuje największe emocje – choć niekoniecznie te pozytywne. Wiele badań (m.in. dr Marzeny Cypryańskiej-Nezlek czy dr Magdaleny Budziszewskiej¹⁶) wskazuje na zjawiska określane jako *climate change anxiety*, *eco-anxiety*, *climate distress*, *climate grief*, czy po polsku – depresja klimatyczna, które dotyczą szczególnie najmłodsze pokolenia. Osoby świadome negatywnych konsekwencji zmiany klimatu i wyżej oceniające wagę tego problemu, mają wyższe wskaźniki niepokoju, lęku i obaw. Według badania *Ziemia atakuje*¹⁷ przeprowadzonego przez Kantar, w 2020 roku aż 21% Polaków zgadzało się z twierdzeniem, że katastrofa klimatyczna jest zbyt przytłaczająca, żeby o niej myśleć – to wzrost o 5 pp. w ciągu jednego roku.

Zmieniają się zagrożenia, które wywołują nasze największe obawy (terroryzm, globalne ocieplenie, zanieczyszczenie środowiska, pandemie, wojny...), ale nie zmienia się globalna, medialna narracja oraz forma komunikacji, które kształtują nasze postawy. Kampania edukacyjna Dobre Cele podejmuje wynikające z tego wyzwanie. Nie unikamy mówienia o problemach, z jakimi mierzy się nasz kraj, ale obudowujemy je informacjami wskazującymi, dlaczego dane zagadnienie jest ważne oraz co musi, i realnie może się zmienić, aby sytuacja uległa poprawie.

¹⁶ Cypryańska-Nezlek M., Jak radzić sobie z lękiem przed zmianami klimatycznymi?, Strefa Psyche Uniwersytetu SWPS, [LINK](#) [dostęp: 1.09.2022]; Jurszo R., To będzie koniec cywilizacji, jaką znamy. Depresja klimatyczna w Polsce, OKO.press, <https://oko.press/to-bedzie-koniec-cywilizacji-jaka-znamy-depresja-klimatyczna-w-polsce-wywiad/> [dostęp: 1.09.2022].

¹⁷ Ziemia atakuje, Kantar Polska, <https://ziemianieatakuja.pl/>

Obejrzyj filmik i zainspiruj się do zmiany narracji!

KLIK

2. Oddaj sprawczość w ręce obywateli

Jak wynika z przytoczonego wyżej badania *Ziemia nie atakuje*, 31% Polaków uważa, że w obliczu wyzwań, przed którymi stoimy, za mało znaczą, aby mieć na nie jakikolwiek wpływ. Dobre Cele pokazują, że to niesłuszne założenie. W ramach każdego z 17 Celów pokazujemy nie tylko wyzwania, ale przede wszystkim konkretne działania, jakie może podjąć każdy z nas w swoim codziennym życiu, aby dołożyć małą – a jak niezwykle istotną! – cegiełkę do realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Nie przytłaczamy naszych odbiorców pozostawiając trudne pytania bez odpowiedzi, ale pokazujemy, jak mogą działać w ramach swoich możliwości.

Twoje działania mają moc zmieniania świata!

Czas na Twój ruch!

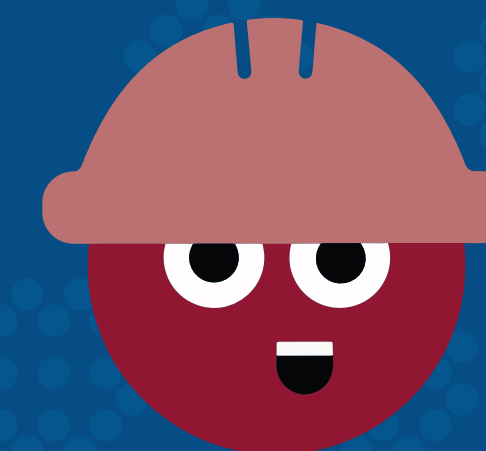
Celuj w jutro. Już dziś!

Wejdź na

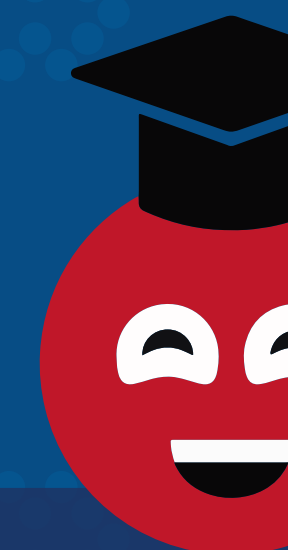
<http://www.dobrecele.pl/dobre-cele>

już dziś!

3. Przedstaw Cele językiem zrozumiałym dla każdego

Agenda 2030 jest drogowskazem dla całego świata – dla krajów o różnym poziomie rozwoju, dla przedstawicieli wielkiego biznesu, dla naukowców, dla społeczeństwa obywatelskiego, organizacji pozarządowych, dla rządów i samorządów... Jednak od dokumentu, który musiał uwzględnić tak ogromną różnorodność wyzwań i odbiorców proponowanych rozwiązań, nie możemy oczekiwać, że będzie w równym stopniu pomocny każdemu z nich. Chociaż w ostatnich latach powstało wiele publikacji, które tłumaczyły założenia Celów Zrównoważonego Rozwoju poszczególnym grupom interesariuszy, to nieliczne przedstawiały SDGs z punktu widzenia obywatela. Właśnie dlatego stworzyliśmy kampanię edukacyjną Dobre Cele, której treści są przystępne i zrozumiałe dla wszystkich oraz skupiają się na aspektach dotyczących codziennego życia i wyborów każdego z nas. Warto także wspomnieć o przyjaznej i kolorowej formule graficznej, która zachęca do zapoznania się z przygotowanymi materiałami.

4. Zaprezentuj wyzwania i szanse osadzone w polskich realiach

Choć postępująca globalizacja sprawia, że coraz więcej łączy nas z mieszkańcami nawet stosunkowo odległych państw, to myśląc o najbardziej palących wyzwaniach i możliwościach ich rozwiązania, musimy patrzeć na lokalny kontekst. Polska mierzy się z zupełnie innymi problemami w zakresie równości płci (Cel 5.) niż Jemen, gdzie ugruntowane są odmienne praktyki społeczne, kulturowe i religijne; czy z zupełnie innymi zadaniami w kontekście łagodzenia efektów zmiany klimatu (Cel 13.) niż Kenia, gdzie powracające susze coraz częściej prowadzą do niedoborów żywności i konfliktów wewnętrznych. Świadomość globalnych problemów jest bardzo ważna, ale to znajomość tych lokalnych, bliskich i dotykających nas bezpośrednio, motywuje do podjęcia działań. W kampanii edukacyjnej Dobre Cele wszystkie 17 Celów osadziliśmy w polskim kontekście, przedstawiając nie tylko bolączki, ale też i receptę na nie, możliwą do zrealizowania tu i teraz.

5. Zaoszczędź swój czas i zasoby – skorzystaj z gotowych materiałów

Kampania edukacyjna Dobre Cele powstała, aby edukować Polaków w zakresie Celów Zrównoważonego Rozwoju i zachęcać ich do podejmowania konkretnych działań przybliżających do realizacji Agendy 2030. Przygotowane przez nas materiały przeszły proces weryfikacji merytorycznej u ponad 40 partnerów – gwarantujemy, że wszystkie treści są aktualne i wartościowe. Ponadto korzystanie z naszych zasobów jest w pełni bezpłatne, tak aby każda organizacja pozarządowa mogła rozpocząć podnoszenie świadomości Polek i Polaków na temat SDGs już dziś!

Pobierz bezpłatne materiały

LINK

IV. PARTNERSTWO JAKO NIEZBĘDNY ELEMENT

REALIZACJI CELÓW ZRÓWNOWAŻONEGO
ROZWOJU

W jednym z wcześniejszych rozdziałów *Inspirownika* wskazaliśmy, że Agenda 2030 jest drogowskazem dla całego świata i bardzo różnorodnego grona interesariuszy. Szersze partnerstwo oznacza więcej rąk do pracy, więcej perspektyw, więcej funduszy oraz więcej osób zaangażowanych w proces – co działa na korzyść realizacji tak ambitnego planu, jakim jest osiągnięcie Celów Agendy 2030. Jednym z sektorów, który wyjątkowo często pełni rolę mostu między różnymi światami, jest sektor organizacji pozarządowych. W każdej sferze trudno znaleźć silne partnerstwo międzysektorowe bez reprezentacji NGO – w przypadku partnerstw tworzonych na rzecz 17 Celów nie mogłoby być inaczej!

DOBRA PRAKTYKA

SDG Academy to zbiór otwartych, bezpłatnych, wysokiej jakości zasobów edukacyjnych na tematy zawarte w Agendzie 2030. Obecnie do wyboru jest aż 40 kursów dotyczących poszczególnych Celów lub grup Celów. Zostały one przygotowane w formule partnerstwa przez światowych ekspertów, przede wszystkim wykładowców akademickich, pracowników ośrodków badawczych, przedstawicieli rządów i samorządów, a także biznesu i trzeciego sektora (przy udziale takich organizacji jak European Climate Foundation, Public Health Foundation of India, Erigaie Foundation czy Amazonas Sustainable Foundation). Więcej: [KLIK](#)

Waga partnerstw w realizacji założeń Agendy 2030 została szczególnie podkreślona w Celu 17. Wzmocnić środki wdrażania i ożywić globalne partnerstwo na rzecz zrównoważonego rozwoju.

DOBRA PRAKTYKA

Futuro en Común (z hiszp. wspólna przyszłość) to międzysektorowa platforma dialogu stworzona w Hiszpanii, która łączy różnorodne organizacje społeczeństwa obywatelskiego. Ramy działań platformy wyznaczają Cele Zrównoważonego Rozwoju. Jednym z wypracowanych dotychczas rezultatów jest raport z rekomendacjami działań politycznych, którego zadaniem było zachęcenie rządu Hiszpanii do podjęcia ambitnych zobowiązań związanych z realizacją założeń Agendy 2030. Więcej: [KLIK](#)

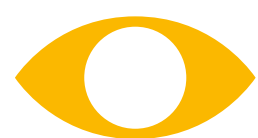

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ

- Międzynarodowa baza projektów partnerskich w zakresie SDGs [KLIK](#)
- Rejuvenating the Sustainable Development Goals through shared action [KLIK](#)
- 2030 Agenda Partnership Accelerator [KLIK](#)
- Partnerships for the SDGs [KLIK](#)
- The SDG Partnership Guidebook [KLIK](#)
- Maximising the impact of partnerships for the SDGs [KLIK](#)
- Kampania 17 Celów [KLIK](#)
- Partnerstwo na rzecz realizacji SDGs w Polsce [KLIK](#)

Partnerstwo to wspólna realizacja przedsięwzięcia, oparta na podziale zadań i ryzyka pomiędzy uczestniczącymi podmiotami. Najprościej można byłoby powiedzieć, że partnerstwo to bardziej zaawansowana forma współpracy – taka, gdzie współpracujący partnerzy zdają sobie sprawę ze współzależności. Cele Zrównoważonego Rozwoju w swojej różnorodności i komplementarności dobrze uzmysławiają tę współzależność. Dlatego **podejmowanie realizacji SDGs najczęściej odbywa się właśnie w formie partnerstw, które nawiązują także do społecznej odpowiedzialności organizacji.**

Ponieważ podejście oparte na SDGs znacznie poszerza zakres, skalę i głębokość partnerstw międzysektorowych, ważne są próby zrozumienia czynników, które wpływają na efektywność partnerstw. Warto w tym celu wykorzystać doświadczenia z analiz partnerstw publiczno-prywatnych, które są najlepiej znane w państwach Unii Europejskiej. Partnerstwo publiczno-prywatne to „partycypacyjny mechanizm wyznaczania celów powiązany z partycypacyjną metodą ich realizacji” (J. Wygnański). Takie partnerstwo oznacza podjęcie formalnej współpracy pomiędzy przedstawicielami sektora publicznego i prywatnego, w celu realizacji (we wzajemnie korzystny sposób) zadań tradycyjnie wykonywanych przez sektor publiczny. Często partnerstwa publiczno-prywatne wskazuje się jako przykład innowacji społecznej.

Partnerstwo międzysektorowe to dobrowolne, świadome i strategiczne przymierze podmiotów reprezentujących różne sektory, zawarte w celu realizacji dobra wspólnego. Jego istotą jest ścisła i przejrzysta współpraca partnerów publicznych, prywatnych, naukowych i obywatelskich we wspólnym celu, z zachowaniem odmienności i partykularnych interesów.

Aby podejście do realizacji SDGs oparte na partnerstwie międzysektorowym nie pozostało wyłącznienapoziomiedeklaracji, potrzebne jest jasne, jednoznaczne i całościowe określenie procedur i oczekiwanych rezultatów, pozwalające dobrze zaplanować i zrealizować najważniejsze przedsięwzięcia związane z wyzwaniem 17 Celów. Proces kształtowania partnerstwa międzysektorowego można przedstawić następująco:

1. **Identyfikacja istotnych wyzwań** – przed jakimi wyzwaniami stoimy i które z nich są dla nas najważniejsze? Jak mają się one do zadań przedstawionych w Agendzie 2030?
2. **Definiowanie celów i form partnerstwa** – co chcemy osiągnąć? Jaka powinna być rola każdego z partnerów w realizacji celów?
3. **Tworzenie wartości wspólnej** – jak chcemy osiągnąć nasze cele? Jakich zasobów będziemy potrzebować? Jak maksymalizować wartość dla każdego z partnerów?
4. **Ocena skuteczności – rezultaty i wpływ** – skąd będziemy wiedzieć, że podjęte przez partnerów działania przynoszą wymierny wpływ (zarówno bezpośrednio, jak i pośrednio) oraz rozwiązują zidentyfikowane wcześniej wyzwania?

Zazwyczaj różne podmioty prowadzą proces budowania partnerstw stopniowo, dojrzewając organizacyjnie i motywacyjnie, poszerzając liczbę interesariuszy, sektorów i zakres zagadnień, a także przechodząc na coraz wyższy szczebel partycypacji. Partnerstwa międzysektorowe są kluczowe dla wspólnego rozwiązania istotnych wyzwań społecznych. Umiejętne wykorzystywanie posiadanych zasobów – zarówno ludzkich, jak i materialnych – przyciąga nowe zasoby. Dla zachowania spójności ważne jest, by nie dopuszczać do rozdźwięku pomiędzy deklarowanymi intencjami, a rzeczywistymi efektami podejmowanych działań.

Wypracowano wiele instrumentów wspomagających zawiązywanie i funkcjonowanie partnerstw, w tym wspierających efektywność procesu włączania różnych grup interesariuszy, metody pomiaru efektywności, szczegółowe zasady udziału różnych grup interesariuszy jednocześnie, zasady dialogu międzysektorowego czy formalnego powoływania struktur organizacyjnych, składających się wyłącznie lub częściowo z interesariuszy. Warto z nich korzystać oraz czerpać z doświadczeń poprzedników.

Drabina partycypacji w partnerstwie międzysektorowym

Szczebel 5. Wspólne podejmowanie działań, w formalnie określonych warunkach, prowadzących do rozwiązywania istotnych wyzwań.

Szczebel 4. Współprzewództwo, wspólne podejmowanie decyzji, współdzielenie wybranych zasobów.

Szczebel 3. Słuchanie (badanie) potrzeb i oczekiwań różnych grup interesariuszy.

Szczebel 2. Prowadzenie konsultacji, dialogu, wymiany informacji.

Szczebel 1. Informowanie innych o tym, co my robimy dla poprawy sytuacji na świecie.

Artykuł po raz pierwszy pojawił się w publikacji Partnerstwo w praktyce. Przegląd działań wydanej przez Kampanię 17 Celów w 2017 roku. Pełna treść dostępna [tutaj](#).

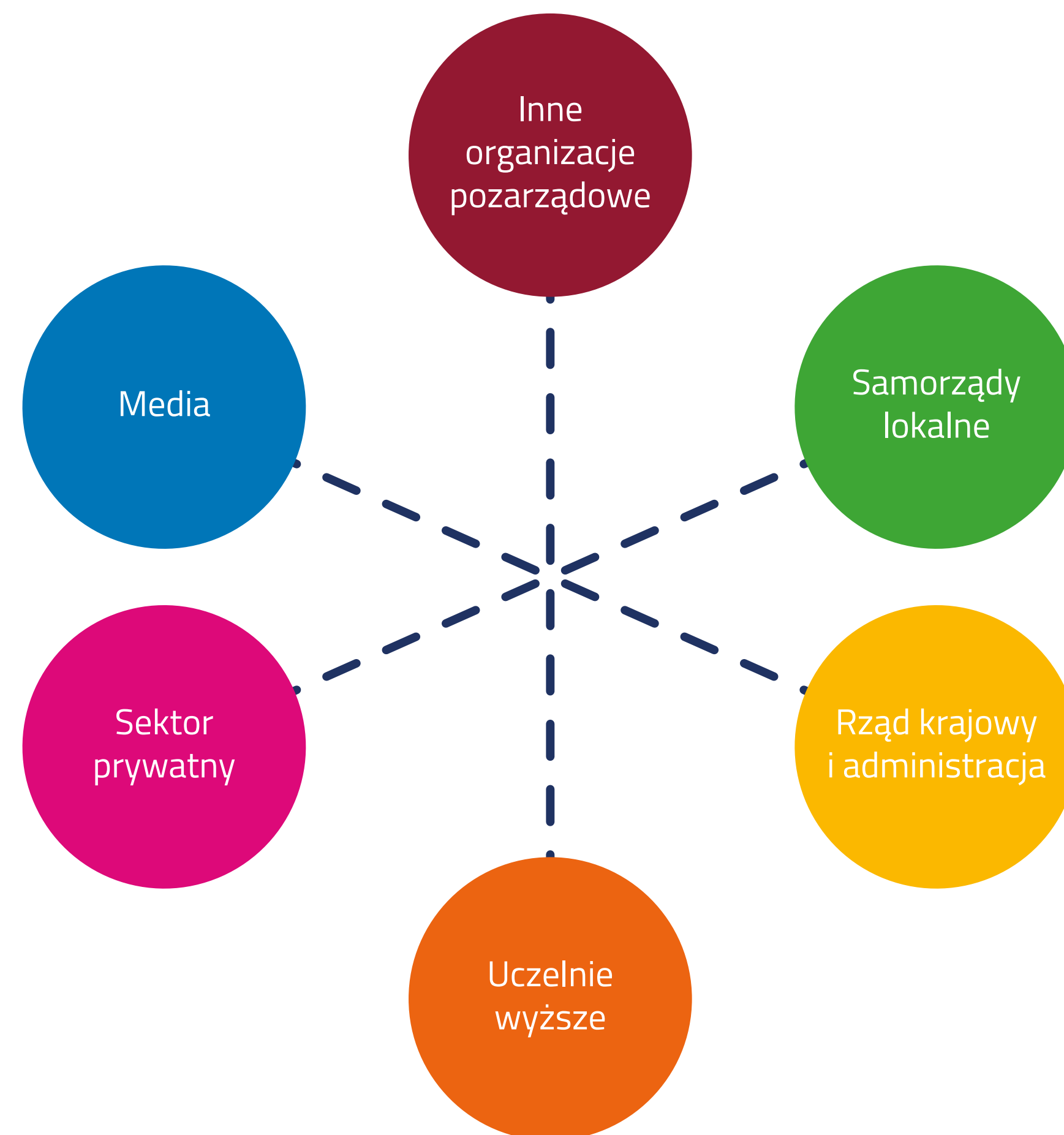
Z kim współpracować, aby lepiej promować i realizować Cele Zrównoważonego Rozwoju?

Bez względu na to, z jakim podmiotem planujesz zawrzeć partnerstwo, warto sprawdzić, jak zakres współpracy wiąże się z Celami Zrównoważonego Rozwoju, a następnie otwarcie komunikować postępy w realizacji zarówno samych działań, jak i SDGs. Choć partnerzy mogą mieć różne interesy, oczekiwania i plany oraz odgrywać inne role, wspólnym mianownikiem działań może stać się Agenda 2030.

Partnerstwo to także **współodpowiedzialność** za realizowane przedsięwzięcia. Zadbaj o stworzenie środowiska, w którym wszyscy interesariusze będą mieć możliwość współpracy, zasady działania zostaną określone w transparentny sposób, a każdy z partnerów będzie czuł się ważną częścią współtworzonej całości.

1. Inne organizacje pozarządowe

Praca w organizacji pozarządowej – oprócz tego, że przynosi ogrom satysfakcji – wiąże się z wieloma codziennymi wyzwaniami. Nikt nie wie o tym lepiej niż... inne NGO! Dopisanie do długiej listy zadań nowych, związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju, może rodzić wiele pytań. Wymiana doświadczeń pomiędzy organizacjami pozwoli na wzajemną inspirację, uczenie się na błędach innych oraz połączenie sił na rzecz realizacji wspólnych celów – i statutowych, i 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju!

DOBRA PRAKTYKA

W ramach współpracy między WWF (World Wildlife Fund for Nature) a Światową Organizacją Ruchu Skautowego (która trwa już od lat 70. XX wieku!) w 2020 roku wydano publikację „Edukacja ekologiczna na rzecz ochrony planety. Instrukcja dla liderów i liderów” (za wydanie polskie odpowiadała Fundacja WWF Polska oraz Związek Harcerstwa Polskiego). Dokument przedstawia ścieżki kształcenia harcerzy z uwzględnieniem rozwoju kompetencji w ramach poszczególnych Celów Zrównoważonego Rozwoju. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 41.

2. Samorządy lokalne

Samorządy lokalne uznaje się za jednego z kluczowych interesariuszy w procesie angażowania jak największego grona obywateli w działania związane z realizacją SDGs. W efekcie NGO na swoich partnerów bardzo często wybierają gminy, w których działają. Synergia między organizacjami pozarządowymi a samorządami pozwala na maksymalizację pozytywnego wpływu i dotarcie do osób potrzebujących.

DOBRA PRAKTYKA

We Francji istnieje koalicja jedenastu organizacji pozarządowych skupiona wokół Celu 3. (Dobre zdrowie i jakość życia), której misją jest działanie na rzecz zwiększenia oficjalnej pomocy rozwojowej (ang. *Official Development Assistance, ODA*) w obszarze zdrowia w krajach rozwijających się. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Oprócz grantów przyznawanych przez NGO, warto zwrócić uwagę na programy dotacyjne, których beneficjentami są właśnie organizacje pozarządowe, a otrzymane z nich fundusze wspierają realizację założeń Agendy 2030. Jednym z przykładów jest program grantowy the SDGs Impact Grant Competition, stworzony pod koniec 2022 roku przez rząd stanu Lagos w Nigerii, w ramach którego dofinansowanie otrzyma 51 projektów (po 3 projekty w każdym, z 17 Celów). Jednym z kryteriów podlegających ocenie w procesie aplikacji jest możliwość nawiązywania współpracy – która ma wspierać NGO w zrozumieniu wieloaspektowych wyzwań związanych z realizacją SDGs na poziomie lokalnym i przekładać się na holistyczne podejście w adresowaniu zidentyfikowanych problemów. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Stowarzyszenie Narodów Zjednoczonych w Polsce (UNAP), we współpracy m.in. z Urzędem Miasta Poznania oraz Urzędem Miasta Legnicy, we wrześniu 2021 roku zorganizowało gry miejskie mające na celu popularyzację Celów Zrównoważonego Rozwoju wśród rodzin oraz młodzieży. Wydarzenie w Legnicy, zorganizowane pod hasłem „Prosta droga do Celów”, obejmowało rozwiązywanie przez mieszkańców zagadek zwracających uwagę na konkretne wyzwania opisane w Agendzie 2030, a także posadzenie drzew w parku miejskim. Poznańska gra skupiała się na zagadnieniach Celu 11., a uczestnicy mogli m.in. sprawdzić, czy Poznań jest 15-minutowym miastem. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 42.

DOBRA PRAKTYKA

W listopadzie 2022 roku Fundacja CSR Res Severa uruchomiła pilotażowy projekt „Młodzi dla 17 Celów”, którego zadaniem było upowszechnienie założeń Agendy 2030 wśród poznańskiej młodzieży oraz wspólne wypracowanie pomysłów na promocję 17 Celów wśród lokalnej społeczności. W ramach spotkań, które odbyły się w centrum NGO Camp, zorganizowano warsztaty poprzedzone prezentacją o Celach. Projekt został zrealizowany dzięki dofinansowaniu ze środków budżetowych Miasta Poznania. Fundacja planuje zorganizowanie pierwszej pełnej edycji projektu w 2023 roku. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 43.

DOBRA PRAKTYKA

W czerwcu 2021 roku Świdnica podpisała porozumienie ze Stowarzyszeniem United Nations Association Poland, w którym zobowiązała się do promocji Celów Zrównoważonego Rozwoju wśród mieszkańców. W ramach współpracy miasto zaplanowało organizację m.in. projektów społecznych na rzecz zrównoważonego rozwoju, gry miejskiej, warsztatów dla młodzieży oraz wystawy edukacyjnej. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 44.

3. Rząd krajowy i administracja

Powiązanie priorytetów krajowych z lokalnymi działaniami jest niezwykle istotne dla realizacji Agendy 2030. Przekazywanie poszczególnym szczeblom administracji informacji o potrzebach i wyzwaniach, z którymi mierzą się organizacje pozarządowe w ramach osiągnięcia SDGs, pozwala badać poziom realizacji Agendy 2030 oraz wpływać na planowane polityki i kierunki rozwoju całego kraju.

DOBRA PRAKTYKA

Ministerstwo Rozwoju i Technologii, jako krajowy koordynator wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju, w czerwcu 2017 roku zainauguowało Partnerstwo na rzecz realizacji SDGs w Polsce. Celem partnerstwa jest zintegrowanie przedstawicieli różnych środowisk na rzecz wspólnego, efektywnego osiągnięcia założeń Agendy 2030. Do partnerstwa dołączyło ponad 150 podmiotów, które złożyły łącznie około 170 zobowiązań. Choć większość sygnatariuszy stanowią obecnie przedstawiciele biznesu, znajdziemy wśród nich także dużą reprezentację organizacji pozarządowych. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Polska w lipcu 2023 roku po raz drugi zaprezentuje raport krajowy z wdrażania Celów Zrównoważonego Rozwoju (ang. *Voluntary National Review*, VNR). Aby proces przygotowywania przeglądu miał partycypacyjny charakter, Ministerstwo Rozwoju i Technologii stworzyło ankietę, której celem było zebranie wkładu do raportu od możliwie szerokiego grona interesariuszy reprezentujących sektor organizacji pozarządowych i młodzieżowych oraz sektor prywatny. Rozdystrybuowania ankiety podjęło się m.in. Stowarzyszenie Forum Odpowiedzialnego Biznesu. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Łotewskie organizacje pozarządowe, pomimo podejmowania działań związanych z Celami Zrównoważonego Rozwoju, nie miały możliwości nawiązania współpracy z rządem w zakresie realizacji Agendy 2030. Dzięki zaangażowaniu NGO udało się to zmienić w 2018 roku, kiedy Łotwa rozpoczęła pracę nad raportem krajowym z wdrażania SDGs (ang. *Voluntary National Review, VNR*). Trzeci sektor został formalnie uwzględniony w jednej z grup roboczych opracowujących dokument, a jego przedstawiciele mogli wziąć udział w Forum Politycznym Wysokiego Szczebla na Temat Zrównoważonego Rozwoju (ang. *High-level Political Forum on Sustainable Development*). Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Uniwersytet w Northampton w Wielkiej Brytanii nawiązał liczne współprace z organizacjami pozarządowymi (na szczeblu lokalnym, krajowym, jak i międzynarodowym), których zadaniem jest wsparcie w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Przykłady partnerstw obejmują m.in. wsparcie lokalnego konsorcjum NGO w budowaniu zrównoważonego ekosystemu przedsiębiorstw społecznych, współtworzenie materiałów edukacyjnych o Agendzie 2030 czy wsparcie Ashoki (Międzynarodowej Organizacji Innowatorów Społecznych) w Polsce, w celu promowania wpływu na europejską społeczność uniwersytecką poprzez innowacje społeczne. Więcej: [KLIK](#)

4. Uczelnie wyższe

Uczelnie wyższe mogą pochwalić się ogromnym zapleczem badawczym i eksperckim, z którego mogłyby korzystać także organizacje pozarządowe. Współpraca między tymi podmiotami może dotyczyć popularyzacji nauki w obszarach zagadnień Agendy 2030, działań dla zrównoważonego rozwoju uczelni i NGO, zbierania i analizowania danych na temat realizacji SDGs czy przedsięwzięć społecznych, a także wykorzystania lokalnego potencjału w innych obszarach współpracy.

5. Sektor prywatny

Do wyróżników sektora prywatnego z pewnością należy możliwość mobilizacji dużych środków finansowych oraz podejmowanie innowacyjnych działań – dlatego też rola firm w realizacji Agendy 2030 jest uznawana za jedną z kluczowych. Aby współpraca z biznesem przyniosła jak najlepsze rezultaty, przedsiębiorstwa powinny wyjść poza podejście „pomocowe” i postawić na budowę silnych partnerstw.

DOBRA PRAKTYKA

Bank BNP Paribas od 2017 roku aktywnie wspiera realizację Celów Zrównoważonego Rozwoju, zarówno poprzez działania biznesowe, jak i zawierane współpracy. Bank od lat jest partnerem strategicznym Szlachetnej Paczki, a efekty wspólnych działań są przykładem tego, jak skutecznie walczyć o wyeliminowanie ubóstwa (Cel 1.) oraz zmniejszenie nierówności (Cel 10.). Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 45.

DOBRA PRAKTYKA

Fundacja „Fundusz Grantowy dla Płocka” powstała w 2005 roku z inicjatywy firm PKN ORLEN S.A. i Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o. oraz Urzędu Miasta Płocka. Aby podkreślić rolę lokalnych działań w realizacji globalnych Celów Zrównoważonego Rozwoju, od 2018 roku projekty zgłaszane do konkursu grantowego muszą uwzględniać powiązanie z konkretnymi SDGs. W ciągu ostatnich czterech edycji konkursu, największy odsetek złożonych wniosków dotyczył Celu 4. (dobra jakość edukacji). Jedną z głównych kategorii konkursu jest ta skierowana do organizacji pozarządowych z siedzibą lub przedstawicielstwem w Płocku. Zasady przyznawania grantów, a także prezentacje na temat Agendy 2030 organizowane dla lokalnej społeczności i NGO, budują świadomość istnienia i znaczenia 17 Celów. Więcej: [KLIK](#)

Zdj. 46.

DOBRA PRAKTYKA

Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce, organizator konkursu „Dobroczyńca roku”, stworzyła pierwszą w Polsce „Kartę zasad dobrej współpracy biznesu i organizacji pozarządowych”. Celem dokumentu jest wsparcie NGO, małych, średnich i dużych firm oraz fundacji korporacyjnych w tworzeniu procedur służących nawiązywaniu współpracy i budowie partnerstw międzysektorowych. Jak wskazali autorzy Karty, kluczem do osiągnięcia Celów Zrównoważonego Rozwoju jest partnerska współpraca – dlatego prezentowany w dokumencie zbiór wartości i zasad ma swoje korzenie w 17. SDG – Partnerstwa na rzecz Celów. Więcej: [KLIK](#)

6. Media

Środki masowego przekazu każdego dnia kształtują opinie Polaków i skupiają uwagę odbiorców na najważniejszych tematach. Jednym z nich są wyzwania, przed którymi stoimy jako społeczeństwo, a które obrazują Cele Zrównoważonego Rozwoju. Oprócz informowania, w przekazie medialnym ważne jest również pokazywanie przykładów pozytywnych działań, które są już realizowane przez organizacje pozarządowe, a w które mogą zaangażować się kolejne osoby. Zainteresowanie mediów Agendą 2030 zachęci NGO i inne podmioty do częstszego pokazywania zaangażowania w realizację SDGs.

DOBRA PRAKTYKA

The Better India to największa na świecie platforma medialna (dociera do ponad 250 mln osób w każdym miesiącu), której relacje opierają się na pozytywnych historiach. Misją The Better India jest inspirowanie czytelników do dokonywania zmian w otaczającej ich społeczności. Platforma regularnie współpracuje m.in. z organizacjami pozarządowymi i na przykładzie ich działań opowiada o realizowaniu każdego z 17 Celów Zrównoważonego Rozwoju. Więcej: [KLIK](#)

DOBRA PRAKTYKA

Estońska organizacja pozarządowa Mondo, która zajmuje się pomocą humanitarną, współpracą rozwojową i edukacją globalną, zainicjowała serię publikacji poświęconych Celom Zrównoważonego Rozwoju i ukazujących się jako dodatek do krajowych gazet. Ta sama organizacja w 2019 roku zorganizowała konkurs stypendialny dla estońskich dziennikarzy, pokrywając stypendystom koszty podróży do krajów wspieranych przez Estonię w ramach projektów współpracy rozwojowej, aby mogli tworzyć artykuły i fotoreportaże na temat realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju. Więcej: [KLIK](#)

Czy współpraca między biznesem a organizacjami pozarządowymi jest możliwa?

Współpraca między biznesem a organizacjami trzeciego sektora jest ważnym elementem rozwiniętego społeczeństwa obywatelskiego. Współdziałanie może odbywać się na wielu poziomach, ale najważniejsze jest takie partnerstwo, z którego każda ze stron czerpie korzyści i satysfakcję, a założone cele są efektywnie realizowane. Długofalowa współpraca daje najlepsze rezultaty, choć jest też najbardziej wymagająca – niezbędne jest zbudowanie wzajemnego zaufania i „dotarcie się”, ale efektem jest stworzenie długoletnich inicjatyw, które trwale wpływają na otoczenie.

Możliwe obszary współdziałania

Ważnym elementem współpracy jest uświadomienie sobie, jakie korzyści może ona przynieść każdej ze stron. Pierwsze, co przychodzi na myśl, to wsparcie finansowe, dzięki któremu NGO może realizować swoje działania. W tym miejscu należy podkreślić, że aby organizacja dobrze funkcjonowała, jej pracownicy muszą mieć stabilne zatrudnienie i pracować w dobrych warunkach. Praca w organizacji pozarządowej to nie wolontariat, dlatego musimy dbać o dobrostan (ang. *wellbeing*) pracowników trzeciego sektora, aby zapobiec ich wypaleniu.

Pozyskanie biznesowego partnera wzmacnia również wiarygodność organizacji pozarządowej oraz przyczynia się do wzrostu jej rozpoznawalności. Natomiast

z perspektywy firmy taka współpraca wzmacnia wiarygodność działań oraz pozwala na czerpanie z wiedzy i doświadczenia ekspertów i ekspertek. Ważne, aby przed przystąpieniem do znalezienia partnera biznesowego organizacja pozarządowa dobrze przygotowała się do podjęcia takich rozmów. Pomocne będzie np. przeczytanie statutu czy misji organizacji, u której ubiegamy się o finansowanie, i znalezienie punktów stycznych, które pomogą rozwijać dalszą współpracę. Należy pamiętać o tym, że działamy we wspólnym celu. Powinien on być bliski misji obu organizacji. Dzięki połączeniu zasobów, np. poprzez wymianę wiedzy, możemy liczyć na najlepsze, długofalowe rezultaty.

Partnerstwo między dwoma organizacjami może też opierać się na wspólnych działaniach komunikacyjnych. Oprócz darowizn finansowych, dużym wsparciem dla organizacji społecznych może być udostępnianie platform komunikacyjnych, takich jak LinkedIn czy Facebook. Zazwyczaj firmy mają rozwinięte zespoły komunikacyjne czy ds. mediów społecznościowych. Warto przy takiej współpracy zadbać o dobre komunikowanie działań, np. ustalić sposób tagowania czy wspólny kalendarz komunikacyjny.

Kolejnym obszarem, na którym można opierać wspólne działania, jest wolontariat. Partnerzy biznesowi to dobre źródło pozyskiwania wolontariuszy i wolontariuszek do działań NGO. Wzrost liczby programów wolontariatu pracowniczego w firmach w ostatnich latach jest zauważalny. Warto to wykorzystać! Wolontariusze z sektora biznesowego często angażują się w wolontariat kompetencji, dzieląc się tym, na czym znają się najlepiej. W przypadku sektora bankowego mogą to być zajęcia z podstaw edukacji finansowej i przedsiębiorczości czy wsparcie w tłumaczeniach. Nie zapominajmy, że współpraca przynosi korzyści obu stronom. Dla firm jest to przede wszystkim dotarcie do lokalnych społeczności i dostęp do profesjonalnej wiedzy o aktualnych wyzwaniach społecznych. NGO to organizacje eksperckie – warto poszerzyć współpracę o wątki edukacyjne, np. organizując webinary dla swoich pracowników o tematyce, którą zajmuje się organizacja społeczna. Współdziałanie z NGO to także budowanie wiarygodności oraz wiedza z zakresu zarządzania projektami społecznymi dla firmy.

Podsumowując, najważniejszym elementem współpracy między firmami a organizacjami pozarządowymi jest znalezienie wspólnego celu działania, dobre połączenie zasobów, wzajemny szacunek i zaufanie. Na takiej podstawie można budować długotrwałe partnerstwa, które w perspektywie przyniosą korzyści zarówno biznesowi, jak i NGO. Realizując działania pamiętajmy o Celach Zrównoważonego Rozwoju, które powinny być naszym kompasem, wskazującym kierunki działań.

Case study: Fundacja BNP Paribas

Fundacja BNP Paribas realizuje działania wynikające z odpowiedzialności społecznej Banku BNP Paribas, swojego fundatora, od 2006 roku. Fundacja realizuje cele poprzez programy edukacyjne, filantropię środowiskową i zaangażowanie społeczne pracowników Banku BNP Paribas.

Bazą wszystkich działań fundacji są partnerstwa. Od 2018 roku fundacja koordynuje wolontariat pracowniczy w ramach partnerstwa strategicznego Banku BNP Paribas i Stowarzyszenia WIOSNA, organizatora Szlachetnej Paczki, a od 2021 roku jest partnerem strategicznym Fundacji Ocalenie. Od wielu lat Fundacja BNP Paribas jest także członkiem Forum Darczyńców i Koalicji Liderzy Pro Bono. W 2022 roku Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę została organizacją partnerską w programie filantropii indywidualnej „Wspieram cały rok”. Poprosiliśmy Katarzynę Kordziak-Kacprzak, koordynatorkę ds. fundraisingu w Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę, aby przedstawiła perspektywę organizacji pozarządowej.

1. Czy (i dlaczego) współpraca z biznesem jest ważna z perspektywy organizacji pozarządowej?

Jak wynika z raportu „Kondycja organizacji pozarządowych 2021”, wydanego przez Stowarzyszenie Klon/Jawor, około 65% organizacji pozarządowych utrzymuje kontakty z prywatnymi przedsiębiorcami, a dla 7% są to kontakty częste i regularne. Pokazuje to, jak ogromne znaczenie ma współpraca organizacji z biznesem. W Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę wiemy z doświadczenia, że w większości przypadków taka współpraca niesie ze sobą korzyści dla obu stron. Działając na rzecz trzeciego sektora, firmy realizują swoją politykę CSR, ale też poznają sposób prowadzenia aktywności przez organizacje pozarządowe.

Jeśli chodzi o perspektywę takich organizacji, współpraca z biznesem jest przede wszystkim źródłem nieocenionego wsparcia finansowego lub rzeczowego. To wsparcie pozwala na zaplanowanie długofalowych działań organizacji. Nie powinniśmy zapominać też o możliwości rozwoju wewnętrznego i profesjonalizacji organizacji, co procentuje w kolejnych latach. W trakcie realizacji wspólnych projektów firmy często oferują organizacjom dostęp do wiedzy oraz wzorców biznesowych. Organizacje uczą się biznesowego podejścia, jednocześnie

wzmacniając efektywność – a to wszystko z korzyścią dla swoich beneficjentów. Nie należy zapominać, że zarówno organizacje, jak i firmy, to przede wszystkim ludzie, którzy je tworzą i dla których działają. Budowanie wieloletnich relacji to wzajemne zaufanie, poznawanie celu działania i coraz większe zaangażowanie we wspólne projekty. We współpracy organizacji pozarządowych z biznesem drzemie wielka siła skupiająca dziesiątki osób wokół ważnego celu społecznego, co pozwala poprawić sytuację wielu osób będących w potrzebie. To nieoceniona wartość współpracy organizacji trzeciego sektora z biznesem.

2. Czy taka współpraca ma tylko wymiar finansowy?

Wsparcie finansowe to nadal największy udział zaangażowania biznesu w działania organizacji pozarządowych. Zgodnie z przytoczonym wcześniej raportem „Kondycja organizacji pozarządowych 2021”, pomoc finansowa stanowi 48% wsparcia przekazywanego organizacjom z biznesu (w 2018 roku było to 35%). Zaraz za darowiznami finansowymi plasują się pomoc rzeczowa – 33% w 2021 roku (wzrost z 21% w 2018 roku) i zaangażowanie w wolontariat pracowniczy – 11% (podwojenie tej formy wsparcia organizacji w porównaniu do 2018 roku).

Bardzo się cieszymy, że coraz częściej firmy zapraszają organizacje do realizacji wspólnych projektów albo wymieniają usługi. Dobre relacje i współpraca z biznesem mogą mieć wiele pozytywnych aspektów. Ich efektem może być np. dotarcie z przekazem dotyczącym misji i działań danej organizacji do szerokiego kręgu odbiorców. A mogą nimi być nie tylko pracownicy firmy, ale też jej klienci czy też partnerzy biznesowi.

3. Jakie są dobre praktyki w zakresie działania wspólnie z biznesem oraz wskazówki dla mniejszych organizacji?

Dobłą praktyką jest przede wszystkim wybór odpowiednich partnerów. Firma i organizacja powinny znajdować punkty styczne, takie jak misja czy zakładane cele. Zbudowana na takich fundamentach współpraca przyniesie najlepsze efekty obu

stronom. Warto również zastanowić się, jak chcemy zmierzyć efekty współpracy – mogą to być konkretne liczby np. osób, którym zapewniłmy pomoc; pracowników firmy, którzy zaangażowali się w wolontariat pracowniczy; godzin, które poświęcili na realizację działań.

W ostatnim czasie sprawdza się zaangażowanie pracowników, partnerów lub klientów w wybór celu lub organizacji, którą firma będzie wspierała. Daje to jeszcze większe poczucie zaangażowania, a także wpływu na realizowane działanie. Opierając się na pozytywnych doświadczeniach ze współpracy z różnymi partnerami biznesowymi, mamy radę dla małych organizacji, aby nie odkładały decyzji o podjęciu współpracy. Biznes i organizacje pozarządowe wspólnie mogą zmieniać świat, łącząc cele społeczne z doświadczeniem biznesowym i kapitałem organizacji komercyjnych.

Program „Wspieram cały rok”

Dobrowolne odpisy od pensji, które umożliwia program „Wspieram cały rok”, to proste i wygodne narzędzie filantropii indywidualnej w Banku BNP Paribas. Program odpowiada na potrzeby organizacji pozarządowych w zakresie zapewnienia systematycznego i przewidywalnego wsparcia finansowego. Od września 2017 roku każdy pracownik banku może złożyć deklarację comiesięcznego odpisu od pensji określonej przez siebie kwoty. Środki są przekazywane dwóm Organizacjom Roku wybranym przez pracowników w corocznym głosowaniu. Darczyńca może przekazywać swoje wpłaty na oba cele (po 50%) lub wskazać jeden z nich. Program koordynuje Fundacja BNP Paribas, a całość wpłat przekazywana jest na zadeklarowane cele.

Zdjęcia – lista źródeł

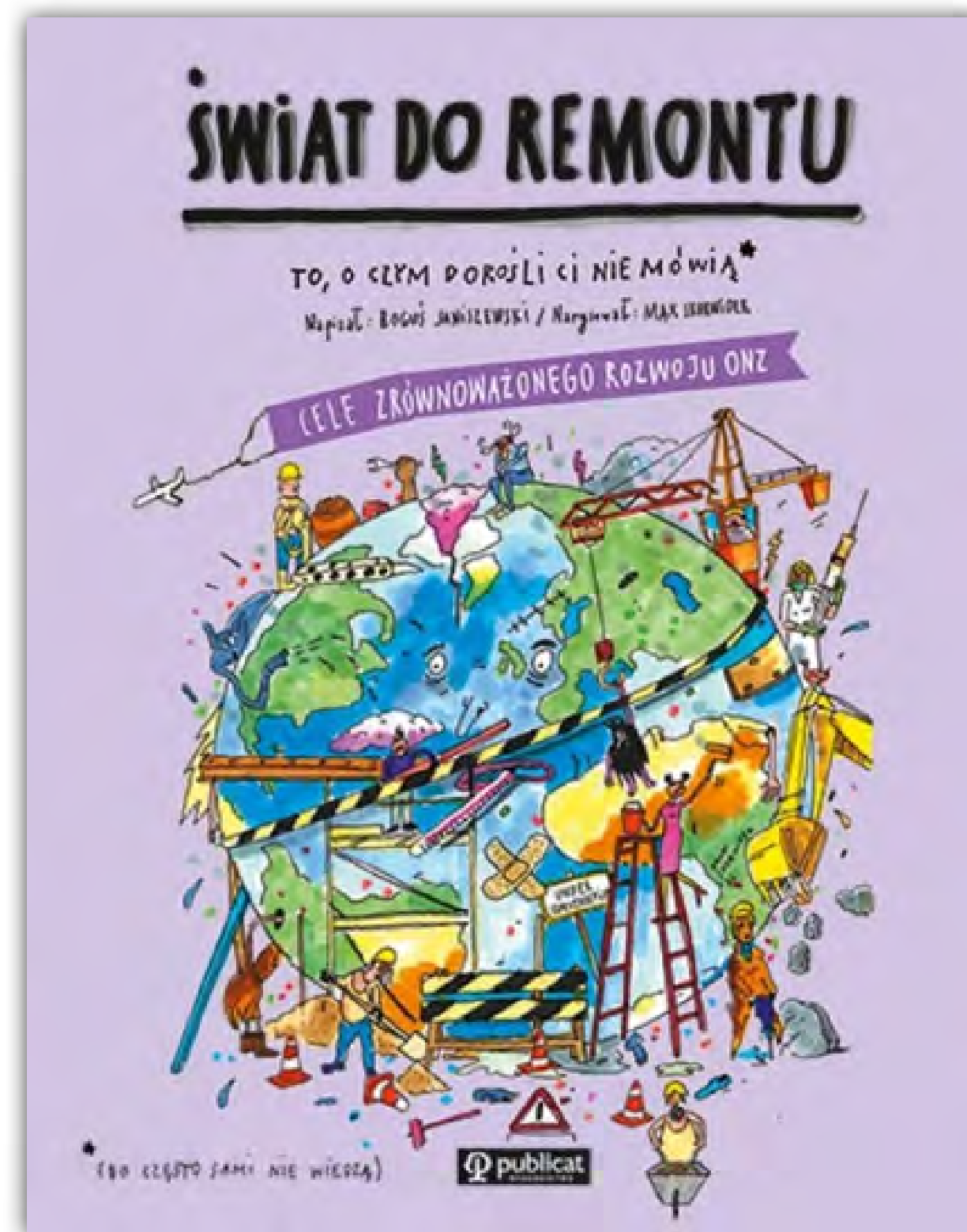
Zdjęcie 1	https://olsztyn.bankizywnosci.pl/dolaczylismy-do-partnerstwa-na-rzecz-zrownowazonego-rozwoju/
Zdjęcie 2 i 3	https://aiesec.org/search?earliest_start_date=2023-1-27&programmes=7
Zdjęcie 4	https://www.facebook.com/ZHPpl/photos/gm.552063729185456/10161703204119466
Zdjęcie 5	https://sdgs.scout.org/guidelines
Zdjęcie 6	Materiał udostępniony przez Fundację „Koalicja Sprawiedliwego Handlu” – Fairtrade Polska.
Zdjęcie 7	https://publicystyka.ngo.pl/fundacja-dobrych-inicjatyw-po-raz-kolejny-odpowiada-na-potrzeby-samotnych-seniorow
Zdjęcie 8	https://paga.org.pl/wiedza/cele-zrownowazonego-rozwoju-onz-2030/
Zdjęcie 9	https://www.localsolutionsfund.org/knowledge-hub/learning-materials/
Zdjęcie 10	https://plgbc.org.pl/
Zdjęcie 11	https://www.facebook.com/watch/?v=1225692070914427
Zdjęcie 12	https://www.youtube.com/watch?v=9koNRSZmgpA
Zdjęcie 13	https://www.youtube.com/@festiwalfilmowodpowiedzial2912/videos
Zdjęcie 14	https://www.youtube.com/@festiwalfilmowodpowiedzial2912/videos
Zdjęcie 15	https://plgbc.org.pl/wp-content/uploads/2020/09/SDGs-w-budownictwie.pdf
Zdjęcie 16	https://www.engagement-global.de/files/1_Bilder/Bilder_EG/Presse/Aktuelles/2022/20220524_RLP_Mainz/20220521_141723.jpg
Zdjęcie 17	https://www.instagram.com/p/Bk7Vzt7nIMB/
Zdjęcie 18 i 19	Zdjęcia udostępnione przez Fundację Kampania 17 Celów.
Zdjęcie 20	https://www.culturelab.pl/co-robimy/podsumowanie-konferencji-nauczyciele-przyszlosci/
Zdjęcie 21	https://meltonfoundation.org/global-events/sdg-innovation-challenge/
Zdjęcie 22	https://teg.edu.pl/wp-content/uploads/2014/10/TEG_2018_2-01.jpg
Zdjęcie 23	https://teg.edu.pl/wp-content/uploads/2022/11/TEG-2022-2-scaled.jpg
Zdjęcie 24	https://www.facebook.com/photo/?fbid=2169645319852460&set=pcb.2169645976519061
Zdjęcie 25	https://www.facebook.com/photo?fbid=2169645386519120&set=pcb.2169645976519061
Zdjęcie 26	https://sdgactionshop.org/products/product-name-1

Zdjęcie 27	https://www.sdgsinhighered.se/wp-content/uploads/sites/55/2018/12/home-1080x669-white-plate.jpg
Zdjęcie 28	http://www.17celow.pl/pl/start/
Zdjęcie 29	https://www.facebook.com/una.poland/posts/pfbid02XxAfuuEFhvn7J12tqNbPLX8acUNJcgU15LdNBsHoaMm32YJxzEEVWNE659uQ4HQLI
Zdjęcie 30	https://www.facebook.com/photo/?fbid=4016147678419280&set=konkurs-fotograficzny-cele-zr%C3%B3wnowa%C5%BConego-rozwoju-sdgs-to-postanowienia-podj%C4%99te-
Zdjęcie 31	https://www.facebook.com/OneWorldCentreIsleofMan/photos/pcb.5756521637736582/5756520354403377
Zdjęcie 32 i 33	https://globalna.ceo.org.pl/material/plakaty-sciezki-do-celow/
Zdjęcie 34	https://www.youtube.com/watch?v=Ckrd0BjyOXA&t=1041s
Zdjęcie 35	https://www.unapoland.org/post/letnia-akademia-zr%C3%B3wnowa%C5%BConego-rozwoju?fbclid=IwAR1kfjxdkv4fw--2Z38I208u5Klp9xVcoUCjCGubw83xgIJlu7eMnl35wtQ
Zdjęcie 36	https://www.flickr.com/photos/133051853@N05/46922386844/in/photostream/
Zdjęcie 37	Zdjęcie udostępnione przez Miejski Ogród Zoologiczny w Warszawie.
Zdjęcie 38	Zdjęcie udostępnione przez Ogród Zoologiczny we Wrocławiu.
Zdjęcie 39	http://www.csinfo.org/wp-content/uploads/2016/10/Kamil-Wyszowski-UN-Global-Compact-w-Polsce-SDGs-2015-30-realizacja-globalnego-planu-rozwoju_Warszawa-25.10.pdf
Zdjęcie 40	https://www.youtube.com/watch?v=xblkeS1j6JI&t=4s
Zdjęcie 41	https://www.wwf.pl/sites/default/files/inline-files/Earth%20Tribe%20Instrukcja%20dla%20lider%C3%B3w.pdf
Zdjęcie 42	https://www.unapoland.org/post/gry-miejskie
Zdjęcie 43	https://www.facebook.com/1380948501920569/photos/a.1401754643173288/6306569599358410/
Zdjęcie 44	http://um.swidnica.pl/media/news2021/Promujemy%20zr%C3%B3wnowa%C5%BCony%20rozw%C3%B3j.jpg
Zdjęcie 45	https://www.pomaganiejestfajne.pl/
Zdjęcie 46	https://fundusz-grantowy.pl/wp-content/uploads/2021/02/Projekt-bez-tytulu19.png

W serii *Inspirowników* ukazał się także:

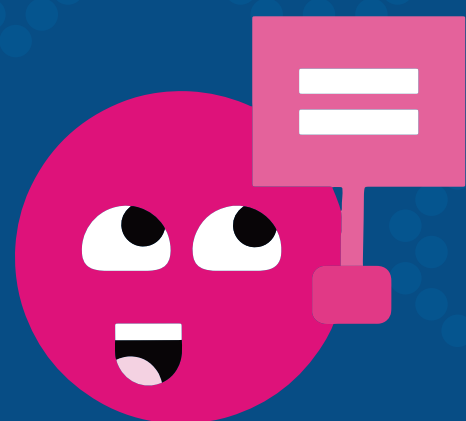
Pod patronatem Dobrych Celów:

W księgarniach dostępna jest już książka dla dzieci pod tytułem:

„Świat do remontu. Cele zrównoważonego rozwoju ONZ.”, wydana pod patronatem Dobrych Celów w ramach serii: „To, o czym dorośli Ci nie mówią”.

Wejdź na

www.dobrecele.pl

i zacznij realizować Cele Zrównoważonego Rozwoju.

Już dziś!

